

UZASADNIENIE

projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne

Prawie trzyletni okres obowiązywania ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne wskazał na potrzebę usprawnienia niektórych mechanizmów i instytucji, w tym pełniejsze dostosowanie przepisów ustawy do prawa Unii Europejskiej, m.in. implementacji nowej dyrektywy 2006/24/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 roku w sprawie zatrzymywania przetwarzanych danych w związku ze świadczeniem publicznych usług łączności elektronicznej oraz dostarczaniem publicznych sieci komunikacji elektronicznej, zmieniającej dyrektywę 2002/58/WE.

Projekt ustawy zmieniającej wprowadza nowe regulacje prokonsumenckie, w szczególności w celu zagwarantowania skuteczniejszej ochrony użytkowników, konieczne było zapewnienie bardziej elastycznych metod rozstrzygania kwestii spornych. Biorąc to pod uwagę projekt wprowadza alternatywne metody rozstrzygania sporów zarówno pomiędzy przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, jak i pomiędzy przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi a konsumentami.

Projekt uwzględnia potrzebę usprawnienia mechanizmów regulacyjnych jakimi posługuje się Prezes UKE, w szczególności w zakresie kalkulacji kosztów i rachunkowości regulacyjnej a także określania rynków właściwych. Zmiany dotyczące określania rynków właściwych związane są z zarzutami Komisji Europejskiej, która wielokrotnie podnosiła brak możliwości skutecznego odwołania się od rozstrzygnięcia w przedmiocie wyznaczenia rynku właściwego.

Wśród pozostałych zapisów projektu należy wymienić m.in. propozycje zmian innych ustaw w zakresie realizacji przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, a także zapisy dotyczące gospodarowania częstotliwościami radiowymi oraz urządzeń radiowych i opłat za częstotliwości.

Projekt ustawy ze względu na wprowadzenie 4-letniego okresu retencji danych będzie podlegać notyfikacji Komisji Europejskiej. Oznaczać to będzie opóźnienie we wprowadzeniu w życie ustawy co najmniej o 6 miesięcy.

Uzasadnienie szczegółowe

Art. 2 pkt 1

Zmiana definicji abonenta w art. 2 pkt 1 związana jest z koniecznością dostosowania ustawy Prawo telekomunikacyjne do przepisów Unii Europejskiej. Zgodnie z wymogami dyrektywy ramowej status abonenta, a co za tym idzie określone uprawnienia i obowiązki, przysługują wszystkim podmiotom będącym stroną umowy zawartej w dowolnej formie z dostawcami publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych o świadczenie takich usług, a nie jak dotychczas tylko podmiotom będącym stroną umowy zawartej na piśmie. Zmiana definicji abonenta pociąga za sobą konieczność nowelizacji niektórych innych przepisów ustawy, co w szczególności dotyczy art. 66, 67, 80a i 169 ust. 1. Posiadanie danych abonentów jest niezbędne do świadczenia pewnych usług lub wypełniania obowiązków nakładanych ustawą, dlatego należało w przedmiotowych przepisach dodać takie zastrzeżenie.

Art. 2 pkt 15 zmiana definicji kolokacji

Celem tej zmiany jest wyeliminowanie wątpliwości czy kolokacja ogranicza się tylko do połączenia sieci i dostępu do lokalnej pętli abonenckiej. Zmiana ta jest zgodna z prawem europejskim i nie wymaga przepisu przejściowego.

Art. 2 pkt 20a wprowadzenie definicji łącza dzierżawionego

Z uwagi na fakt, iż dzierżawa łącza telekomunikacyjnych jest usługą regulowaną zgodnie z przepisami ustawy – Prawo telekomunikacyjne, zostało zdefiniowane w przepisach ustawy pojęcie „łącza dzierżawionych” w celu wyeliminowania sporów interpretacyjnych dotyczących znaczenia tego pojęcia.

Art. 2 pkt 46a wprowadzenie definicji usługi o podwyższonej opłacie

Proponowany zapis wprowadza definicje usługi o szczególnym charakterze, na którą składa się usługa telekomunikacyjna oraz dodatkowe świadczenie. Ponieważ świadczenie usługi o podwyższonej płatności wiąże się ze spełnieniem szczególnych wymagań określonych ustawą – Prawo telekomunikacyjne, niezbędne było doprecyzowanie jej definicji. Z powyższej definicji, z uwagi na zakres przedmiotowy ustawy, zostały wyłączone usługi o podwyższonej opłacie świadczone za pomocą przekazów radiowych i telewizyjnych.

Art. 2 pkt 48 zmiana definicji usługi telekomunikacyjnej

Zmiana w definicji usługi telekomunikacyjnej ma na celu objęcie regulacjami telekomunikacyjnymi tych aspektów poczty elektronicznej, które polegają na przekazywaniu sygnałów w sieci telekomunikacyjnej. W tym celu wykreślono zapis, iż usługa poczty elektronicznej nie stanowi usługi telekomunikacyjnej. Jest to zgodne z Dyrektywami 2002/58/WE i 2002/21/WE, a także pozwoli na wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych, co do pojęcia poczty elektronicznej.

Istniejący dotychczas zapis mógł budzić wątpliwości interpretacyjne co do zakresu pojęcia przekazywania poczty elektronicznej i usługi poczty elektronicznej. Tymczasem nie są to pojęcia tożsame, co wynika jednoznacznie z Dyrektyw.

Dyrektywa 2002/58/WE nie definiuje wprost usługi poczty elektronicznej, definiuje jedynie pocztę elektroniczną, jako wszelkiego rodzaju wiadomości tekstowe, głosowe, dźwiękowe lub wizualne przesyłane przez publiczną sieć telekomunikacyjną, które mogą być przechowywane w sieci lub w urządzeniu końcowym odbiorcy dopóki nie zostaną przez niego odebrane. Poczta elektroniczna jest jednym z rodzajów przekazu, który podlega ochronie zgodnie z przepisami omawianej dyrektywy.

Z kolei pojęcie usługi przekazywania poczty elektronicznej jest wyraźnie objęte dyrektywą ramową, co statuuje pkt 10 motywów tej dyrektywy. Powyższe potwierdza również art. 2c tej dyrektywy w definicji usługi łączności elektronicznej, tj. usługi polegającej całkowicie lub częściowo na przekazywaniu sygnałów w sieciach łączności elektronicznej, w zakres której wchodzi usługi telekomunikacyjne i usługi transmisyjne świadczone poprzez sieci nadawcze. Definicja ta jest tożsama z definicją usługi telekomunikacyjnej w polskim PT. Obie te definicje obejmują swym zakresem usługę przekazywania poczty elektronicznej.

Sama usługa poczty elektronicznej nie jest usługą telekomunikacyjną, gdyż jej zasadniczymi elementami są: udostępnienie indywidualnego konta pocztowego, zapewnienie możliwości odbierania poczty elektronicznej kierowanej na konto pocztowe, zapewnienie możliwości wysyłania poczty elektronicznej z konta pocztowego, zapewnienie możliwości przechowywania poczty elektronicznej. W związku z powyższym należy uznać, iż usługa ta jest usługą społeczeństwa informacyjnego, wyłączoną mocą art.2c dyrektywy ramowej z zakresu usług łączności elektronicznej.

Jedynie drugie z powyższych pojęć, czyli pojęcie „usługa przekazywania poczty elektronicznej” jest usługą telekomunikacyjną i zmieniona nowelizacją treści przepisu art. 2 ust. 48 jest skutkiem przyjętej powyżej interpretacji definicji związanych z pocztą elektroniczną.

Art. 3 ust. 3

Celem zmiany jest poszerzenie zakresu możliwości wprowadzania do stosowania, przez ministra właściwego do spraw łączności, w drodze rozporządzenia, wymagań i zaleceń międzynarodowych o charakterze specjalistycznym i technicznym, również na sytuacje gdy wymagania i zalecenia te dotyczą wykonywania w sieciach telekomunikacyjnych zadań na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa. Dotychczasowy przepis nie pozwalał na takie działanie ministra właściwego ds. łączności, uniemożliwiając w prosty

sposób wdrożenie do stosowania dokumentów dotyczących działań w zakresie przechwytywania treści korespondencji przez uprawnione organy państwowe.

Art. 4

Zmiana przepisu jest konsekwencją zmian zaprojektowanych w art. 111 ustawy – Prawo telekomunikacyjne, polegającej na wprowadzeniu nowego podziału użytkowania częstotliwości na cywilne, wojskowe i rządowe. W tym celu dostosowano pogrupowanie organów i jednostek organizacyjnych do kompetencji organów dysponujących częstotliwościami cywilnymi, rządowymi oraz wojskowymi. Projektowana zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 5, art. 26, art. 28 ust. 2, art. 31 ust. 3, art. 32 pkt 3, art. 33 ust. 1

Proponowana poprawka jest konsekwencją zmiany art. 4. Aktualnie obowiązujący art. 4 pkt 3 podzielony został w projekcie na pkt 1a i 3, pkt 2 na 2 i 2a, co ułatwi czytelność przepisów dotyczących tych podmiotów.

Dodatkowo w art. 5 proponowana zmiana stanowi również doprecyzowanie aktualnie obowiązującego przepisu, bowiem w art. 4 pkt 1 i 3 jest mowa o organach, komórkach i jednostkach, a nie o działalności telekomunikacyjnej, jak jest zapisane obecnie.

Art. 6

Wprowadzenie tej zmiany spowodowane jest koniecznością zbierania informacji niezbędnych do prowadzenia analiz rynku telekomunikacyjnego, prowadzenia statystyk oraz przekazywania danych organom regulacyjnym innych państw członkowskich Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej. W obowiązującej ustawie PT uprawnienia Prezesa UKE do zbierania informacji określone były w art. 6 i 21 ust. 3 i 4, nowelizacja tych przepisów pozwoli na określenie uprawnień Prezesa UKE w jednym przepisie. Dodatkowo Prezes UKE będzie miał prawo żądania tych informacji w rozsądnym terminie i w określonym

zakresie, uzasadnionym celem żądania. Zgodnie z projektowanym brzmieniem ust. 3 żądanie powinno być proporcjonalne do celu jakiemu ma służyć.

W Polsce Regulator – w odróżnieniu od większości krajowych organów regulacyjnych państw członkowskich UE – nie może wystąpić do dowolnego podmiotu prowadzącego działalność na rynku telekomunikacyjnym, nad którym obowiązkiem Prezesa UKE jest sprawowanie nadzoru i wspieranie konkurencji, z prośbą o przekazanie informacji niezbędnych do prawidłowego wykonywania tego obowiązku. Wprowadzenie zmiany w art. 6 PT spowodowane jest więc w szczególności koniecznością zbierania informacji niezbędnych do prowadzenia analiz rynku telekomunikacyjnego, prowadzenia statystyk oraz przekazywania danych organom regulacyjnym innych państw członkowskich Unii Europejskiej i Komisji Europejskiej.

Prezes UKE wielokrotnie miał już problemy z uzyskaniem od podmiotów działających na rynku telekomunikacyjnym informacji żądanych przez KE (przykładowo dotyczy to informacji nt. usług dostępu szerokopasmowego, cen za usługi roamingu, na potrzeby sporządzenia raportów implementacyjnych). Komisja Europejska prosi o przekazanie informacji o stanie rynku np. wg stanu na konkretny dzień lub kwartał. Do powyższego celu nie jest możliwe wykorzystanie również innych zapisów obecnego Pt, gdyż istnieje jedynie możliwość skorzystania z rocznej sprawozdawczości operatorów (art. 7) lub wezwanie do udzielenia informacji uzyskiwanych w trakcie prowadzonego postępowania w sprawie ustalenia pozycji znaczącej na rynkach właściwych, jest ograniczone ponieważ postępowania przeprowadza się raz na 1-2 lata, a ponadto dotyczy ono ograniczonej liczby podmiotów.

Podobnie jak zamknięty katalog podmiotów, zamknięty katalog celów, w jakich Prezes UKE może wezwać do udzielenia informacji (obecny art. 6 ust 2.) powoduje, iż Prezes UKE nie ma zagwarantowanej podstawy prawnej do realizacji swoich ustawowych obowiązków związanych z udzielaniem informacji KE. Warto przypomnieć, iż przedsiębiorców telekomunikacyjnych świadczących usługi na polskim rynku telekomunikacyjnym jest obecnie 6.898 (sześć tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt osiem). Jedynym obowiązkiem nałożonym ustawą jest roczna sprawozdawczość tych podmiotów. Podmioty, na które zostały

nałożone obowiązki w drodze decyzji Prezesa UKE, stanowią niewielki procent tej liczby i są niewystarczające do realizacji ustawowych obowiązków Prezesa UKE.

Analogiczne problemy dotyczą współpracy Prezesa UKE z ITU i Eurostatem.

Projektowana zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 7 ust. 3

Proponowana zmiana ma na celu stworzenie wzoru formularza sprawozdawczego dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych, których roczne przychody z tytułu wykonywanej działalności telekomunikacyjnej w poprzednim roku obrotowym były równe lub mniejsze od kwoty 4 mln zł, z uwagi na realizowanie przez tych przedsiębiorców obowiązku przekazywania danych Prezesowi UKE, określonych w art. 7 ust. 2. Zmiana ma na celu ujednoczenie, usprawnienie, a także zapewnienie większej przejrzystości w przekazywaniu danych przez tych przedsiębiorców.

Art. 8 i art. 161 ust. 2 pkt 6

Rozszerzono zakres obowiązku zapewnienia dostępu do informacji w związku z zobowiązaniami międzynarodowymi RP wobec krajów EFTA.

Art. 10

Zmiana art. 10 ust. 1 ma na celu umożliwienie wpisania do rejestru, w związku z art. 49 TWE, przedsiębiorcy telekomunikacyjnego nie posiadającego siedziby na terytorium RP, jeżeli zamierzają świadczyć na terytorium RP usługi.

Zmiana art. 10 ust. 4 pkt 4 spowodowana jest zmianą ust. 1 oraz tym, że obowiązek przedstawienia numeru rejestracji powinien mieć zastosowanie jedynie wobec tych podmiotów, które numer taki posiadają, nie powinien zaś stanowić bariery dla podmiotów, które działają w państwie pochodzenia bez

konieczności rejestracji. Również takie podmioty powinny mieć bowiem możliwość uzyskania wpisu do polskiego rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych.

Art. 15

Zmiana ta jest uzasadniona faktem, że art. 6 w związku z art. 20 dyrektywy ramowej wyłącza spod obowiązku prowadzenia konsultacji decyzje organów regulacyjnych rozstrzygające spory pomiędzy przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi. Obecnie obowiązek prowadzenia konsultacji przez Prezesa UKE jest zatem uregulowany w sposób szerszy, niż wynika to z prawa wspólnotowego.

Zaproponowana zmiana jest także zgodna z art. 21 PT oraz z art. 7 ust. 6 dyrektywy ramowej.

Pozostawienie obecnego brzmienia, art. 15 kolidowałoby z proponowanymi rozwiązaniami nowelizacji art. 16 ustawy – Prawo telekomunikacyjne. Służy to jednocześnie stworzeniu w ustawie jednoznacznych, w odniesieniu do procedury konsultowania, rozstrzygnięć Prezesa UKE z zainteresowanymi podmiotami. Uwzględnienie tej propozycji w nowelizacji spowoduje, że zapisy art. 15 i art.16 będą spójne i nie pozwolą na przedłużanie okresu konsultacji przez podmioty, które zgłosiły uwagi do konsultowanego projektu.

Projektowana zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 16 ust. 1 i 2

Zmiany mają charakter porządkowy i dostosowują przepisy do obowiązującego nazewnictwa organów, a także mają na celu zapewnienie spójności w tym zakresie wszystkich przepisów ustawy – PT, tj. art. 118 ust.6, i art. 192 pkt 15. Zgodnie z Konstytucją RP organem jest Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji, a nie jej Przewodniczący, a także ze względu na konieczność jednoznacznego wskazania publikatora ogłoszeń Prezesa UKE .

Projektowana zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 21-25

Zmiany w art. 21-25 związane są z zarzutami Komisji Europejskiej, która wielokrotnie podnosiła brak możliwości skutecznego odwołania się od rozstrzygnięcia w przedmiocie wyznaczenia, zdefiniowania rynku właściwego, gdyż rozporządzenie ministra właściwego ds. łączności w sprawie określenia rynków właściwych, jako akt powszechnie obowiązujący nie daje możliwości zakwestionowania rozstrzygnięć przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych w normalnym trybie odwoławczym.

Wprowadzone zmiany mają umożliwić Prezesowi UKE wyznaczenie rynków właściwych zgodnie z Zaleceniem Komisji. Prezes UKE będzie wydawał decyzje, w których w pierwszej kolejności określi rynek właściwy, dokona analizy tego rynku pod kątem występujących na nim problemów, a następnie wyznaczy przedsiębiorcę lub przedsiębiorców o znaczącej pozycji, (co oznacza, że rynek nie jest skutecznie konkurencyjny) i nałoży obowiązki regulacyjne. W ten sposób, strony postępowania będą miały możliwość zaskarżenia decyzji także w części dotyczącej wyznaczenia rynku właściwego.

Należy tu podkreślić, iż w ten sposób ujęta zostanie dodatkowa regulacja – dotychczas nieokreślona w ustawie Prawo telekomunikacyjne – określająca konsekwencje stwierdzenia, że operator utracił pozycję rynkową.

Zgodnie z zapisem art. 15(3) zdanie ostatnie dyrektywy ramowej: Krajowe organy regulacyjne będą postępować zgodnie z procedurami o których mowa w art. 6 i 7 (konsultacje i konsolidacje), zanim zdefiniują rynki różne od tych, które zostały zdefiniowane w zaleceniach. Regulacje te pozwalają na konsolidowanie projektów rozstrzygnięcia, które definiuje rynek inny niż wskazany w zaleceniach i jednocześnie wyznaczają SMP i nakładają obowiązki.

Proces analizy rynków rozpoczyna się od ich określenia przez regulatora (zdefiniowania) poprzez analizę danych, którymi UKE dysponuje aż po stwierdzenie czy występuje na nich skuteczna konkurencja, czy też nie

występuje, a co za tym idzie wyznaczenie przedsiębiorcy zajmującego znaczącą pozycję i nałożenia obowiązków regulacyjnych. Odejście od formuły określania rynków właściwych w drodze rozporządzenia spowodowane jest toczącym się postępowaniem Komisji Europejskiej przeciwko Polsce. Argumentem przeciwko określeniu rynku właściwego w drodze rozporządzenia jest wymagany przez Komisję Europejską brak możliwości odwołania się przez przedsiębiorców od tak określonej definicji rynku – polski system prawny nie przewiduje odwołań od przepisów rozporządzeń.

Proponowane rozwiązanie usprawni również proces określania rynków właściwych.

Projektowana zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 27 ust. 2 i 3

Celem tej zmiany jest usunięcie wątpliwości interpretacyjnych pojawiających się w trakcie stosowania tego przepisu. Przepis art. 27 ust.2 w brzmieniu proponowanym jasno stanowi, iż Prezes UKE może rozstrzygać spór międzyoperatorski w trzech przypadkach:

- 1) niepodjęcia negocjacji,
- 2) odmowy dostępu telekomunikacyjnego przez podmiot do tego zobowiązany,
- 3) upływu określonego przez Prezesa UKE terminu zakończenia negocjacji lub w przypadku braku wyznaczenia terminu do zakończenia negocjacji – z chwilą upływu 90 dni.

Zmiana ust. 3 ma na celu przyspieszenie i uproszczenie postępowania o zmianę umowy między stronami, co przyczyni się do znacznego skrócenia czasu koniecznego do rozpatrzenia sprawy.

Art. 31

Powyższe zmiany ustanawiają zasady zapewniania ciągłości świadczenia, jako obligatoryjny element umowy o połączeniu sieci. Pozwolą one w większym stopniu chronić interes użytkownika końcowego wyrażający się w prawie do korzystania z usług telekomunikacyjnych, który może być zagrożony na skutek rozwiązania przez operatorów umowy o połączeniu sieci. Ich celem jest wykluczenie praktyk skutkujących pozbawieniem użytkownika końcowego dostępu do usług telekomunikacyjnych w wyniku braku uregulowania zasad współpracy między operatorami w tym zakresie.

Art. 34 ust. 2 pkt 12

Zmiana ma charakter porządkowy w związku ze zmianą przepisów działu VIII.

Art. 37 ust. 3, art. 63 ust. 2

Zmiany wprowadzono z uwagi na nowe brzmienie art. 6 rozszerzającego kompetencje Prezesa UKE do żądania informacji niezbędnych do wykonywania przez niego działalności regulacyjnej.

Art. 39

Propozycje zmian art. 39 służą uporządkowaniu i doprecyzowaniu kompetencji Prezesa UKE w zakresie wypełniania przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku kalkulacji kosztów oraz ustalania opłat z tytułu świadczenia dostępu telekomunikacyjnego. Intencją tych zmian jest zagwarantowanie Prezesowi UKE możliwości posługiwania się instrumentami regulacyjnymi zgodnie z zapisami dyrektywy dostępowej.

Prezes UKE będzie miał możliwość przeprowadzenia badania, wykonywanego przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, w celu weryfikacji prawidłowości kalkulacji uzasadnionych kosztów. W przypadku braku możliwości przeprowadzenia przedmiotowego badania z przyczyn leżących po stronie operatora, odmowy wyrażenia opinii z winy operatora lub jeżeli opinia z tego badania zawierać będzie zastrzeżenia mogące mieć wpływ

na wyniki kalkulacji kosztów, Prezes UKE będzie miał możliwość ustalenia w drodze decyzji wysokości opłat stosowanych przez operatora, przy czym przy wyznaczaniu tych opłat Prezes UKE będzie mógł wziąć pod uwagę wysokość opłat stosowanych na porównywalnych rynkach konkurencyjnych.

Ponadto proponowane przepisy przewidują, że przy weryfikacji wysokości opłat Prezes UKE będzie miał możliwość zastosowania różnych metod, w tym będzie mógł porównać proponowane przez operatora opłaty z opłatami stosowanymi na porównywalnych rynkach konkurencyjnych. Jest to zgodne z brzmieniem zapisów dyrektywy dostępowej, która wskazuje, iż metoda księgowania kosztów jest jedną z metod ustalania opłat. Dokument ERG (06) 23 Regulatory Accounting in Practice A Report prepared by the IRG Regulatory Accounting Working Group, April 2006 wskazuje następujące metody weryfikacji i ustalania opłat: Price Cap (Network cap), Retail Minus, zorientowanie kosztowe oraz benchmarki i inne, które Prezes UKE będzie mógł zastosować zgodnie z proponowanym przepisem. Należy jednak podkreślić, iż katalog metod, którymi może posłużyć się Prezes UKE jest katalogiem otwartym, gdyż istnieje konieczność doboru metody adekwatnej do zaistniałego problemu.

Przy wyborze odpowiedniej metody ustalania wysokości opłat Prezes UKE będzie kierował się przesłankami wymienionymi w art. 39 ust. 8 oraz najlepszą praktyką stosowaną przez innych regulatorów.

Ponadto, Prezes UKE będzie miał możliwość określenia w drodze decyzji wysokości opłat i nałożenia obowiązku dostosowania do nich opłat wynikających z kalkulacji kosztów w celu stopniowego zwiększenia efektywności operatora, w przypadku wystąpienia istotnych różnic pomiędzy wynikami kalkulacji kosztów zaudytowanymi przez podmiot uprawniony do badania, a wysokością opłat wyznaczonych przez Prezesa UKE innymi metodami.

W dokumencie pt.: ERG COMMON POSITION: Guidelines for implementing the Commission Recommendation C (2005) 3480 on Accounting Separation & Cost Accounting Systems under the regulatory framework for electronic communications, grupa ERG wskazuje się na możliwość zastosowania przez organy regulacyjne modeli bottom-up w celu określenia kosztów usług efektywnego operatora lub weryfikacji wysokości kosztów wyznaczonych przez

operatora zobowiązanego do kalkulacji kosztów. Nowa redakcja art. 39 ustawy – Prawo telekomunikacyjne stworzy Prezesowi UKE możliwość stosowania również tego modelu.

Przy wyborze odpowiedniej metody ustalania wysokości opłat Prezes UKE będzie kierował się przesłankami wymienionymi w ust. 8 art. 39 ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz najlepszą praktyką stosowaną przez regulatorów z innych państw członkowskich. Należy wskazać, iż propozycja zmiany art. 39 ustawy – Prawo telekomunikacyjne wynika z dotychczasowej praktyki regulacyjnej Prezesa UKE. Od momentu rozpoczęcia wykonywania obowiązku prowadzenia rachunkowości regulacyjnej i kalkulacji kosztów usług w Polsce, występuje sytuacja, w której po zakończeniu badania, o którym mowa w art. 53 ust. 5 obowiązującej ustawy - Prawo telekomunikacyjne, biegły rewident zgłosił zastrzeżenia do wyników kalkulacji. Charakter tych zastrzeżeń skutkuje różnicą w wysokości wyznaczonych przez operatora kosztów a ich poziomem oszacowanym przez biegłego rewidenta. Ze względu na powyższe Prezes UKE dwukrotnie zmuszony był wydać stanowisko, w którym stwierdził brak możliwości stosowania wyników kalkulacji kosztów dla celów regulacyjnych, tym bardziej ich implementacji w ofertach ramowych i cennikach detalicznych. Powyższe implikuje, że obowiązujący art. 39 ust. 1 pkt 2 ustawy – Prawo telekomunikacyjne nie miał dotychczas zastosowania w praktyce. Ponadto, obecne brzmienie art. 39 ustawy nie daje możliwości wdrożenia w pełni wyników kalkulacji kosztów usług, ograniczając regulację jedynie do ich nie zaakceptowania przez Prezesa UKE, nie wskazując narzędzi regulacyjnych umożliwiających kontrolę efektywności kosztowej operatora. Należy zaznaczyć, iż obowiązek prowadzenia kalkulacji, a następnie badanie, o którym mowa w art. 53 ust. 5 obowiązującej ustawy, oraz jego wyniki, nie są narzędziami prowadzenia poprawnej i efektywnej regulacji rynku telekomunikacyjnego, w szczególności opłat stosowanych w rozliczeniach międzyoperatorskich z tytułu dostępu telekomunikacyjnego. Są to narzędzia umożliwiające realizację jednej z ważniejszych polityk regulatora jaka jest ustalanie opłat na poziomie niedyskryminującym inne podmioty na tym rynku.

Celem obowiązku orientacji kosztowej nakładanego na operatorów SMP w krajach UE, jest ustalanie opłat i cen detalicznych, w oparciu o koszty świadczenia poszczególnych usług. W Polsce ta zasada nie ma odzwierciedlenia w dotychczasowej praktyce regulacyjnej ustalania opłat, gdyż oba przeprowadzone badania wyników kalkulacji kosztów operatora SMP, wskazywały na zastrzeżenia, które mają wpływ na wysokość wyznaczonych kosztów. Nowe brzmienie art. 39 ustawy – Prawo telekomunikacyjne zapewni Prezesowi UKE możliwość ustalania opłat uwzględniających podstawowe założenia efektywności kosztowej operatora SMP, przewidując możliwość wykorzystania przez Prezesa UKE zastosowanie również innych metod ustalania opłat aniżeli w oparciu o wyniki kalkulacji kosztów.

Propozycja zmiany jest de facto doprecyzowaniem obowiązującego art. 39 ust. 4 ustawy – Prawo telekomunikacyjne oraz wskazaniem sytuacji, w której Prezes UKE może, za pomocą innej, niż stosuje operator, metody ustalania stawek wyznaczyć efektywny poziom tych opłat. Ze względu na różnorodność zagadnień wchodzących w zakres obowiązku kalkulacji kosztów, Prezes UKE będzie mógł dobrać adekwatną do zidentyfikowanego problemu metodę ustalania tych opłat, gdyż nie wszystkie metody mają charakter uniwersalny.

Art. 43

Propozycja zmiany art. 43 zmierza do kompletnego uregulowania kompetencji Prezesa UKE w zakresie zarządzania ofertami ramowymi. W nowym brzmieniu przedmiotowy przepis w sposób wyczerpujący obejmuje zarówno projekty przedkładane przez operatora o znaczącej pozycji rynkowej wykonującego obowiązek nałożony w decyzji regulacyjnej po przeprowadzeniu analizy rynków właściwych (tj. na podstawie art. 24 i 25 w zw. z art. 42), jak i wykonującego obowiązek wynikający z decyzji Prezesa UKE zobowiązującej do zmiany oferty ramowej (tj. teraz art. 43 ust.2). Ponadto Prezes UKE ma możliwość elastycznego reagowania w sytuacji, gdy zobowiązany operator nie przedłoży w terminie projektu oferty ramowej lub przedłożony projekt nie odpowiada przepisom prawa lub potrzebom rynku telekomunikacyjnego. W takiej sytuacji Prezes UKE na zasadzie alternatywy dokonuje zmiany projektu i go zatwierdza

lub odrzuca przedłożony projekt. Ponadto organ regulacyjny dysponuje kompetencją do wprowadzenia oferty ramowej z urzędu, w sytuacji gdy operator zobowiązany nie wykonuje swojego obowiązku opracowania i przedłożenia oferty ramowej. Celem proponowanych zmian jest poszerzenie kompetencji regulatora w procesie zarządzania ofertami ramowymi przy jednoczesnym preferowaniu sytuacji, gdy to operator zobowiązany jest autorem oferty ramowej, a jej opracowanie jest tylko nadzorowane przez Prezesa UKE. Zaprojektowana zmiana art. 43 poprzez dodanie ust. 2a, zgodnie z którą Prezes UKE mógłby zmienić ofertę ramową, jeżeli nie odpowiada ona warunkom rynkowym, wynika z dotychczasowych poważnych trudności związanych z wprowadzeniem, decyzją Prezesa UKE, oferty określającej ramowe warunki dostępu do lokalnej pętli abonenckiej poprzez dostęp do węzłów sieci telekomunikacyjnej TP na potrzeby sprzedaży usług szerokopasmowej transmisji danych, tzw. oferty Bitstream Access. Doświadczenia związane z wprowadzeniem tak ważnej oferty dla rynku telekomunikacyjnego, skutkującej zawieraniem przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych umów o dostępie do pętli lokalnej, pokazały że Prezes UKE powinien dysponować uprawnieniem do zmiany ofert ramowych w sytuacji, w której nie nastąpiły zmiany warunków rynkowych, ale w praktyce wykonywania decyzji wprowadzającej ofertę ramową okazało się, że jej przepisy są niewykonalne czy nie dość precyzyjne. W konsekwencji może to mieć negatywny wpływ na sytuację podmiotów obowiązanych do jej wykonywania, jak również tych, którzy korzystają z usług telekomunikacyjnych.

Art. 43 ust. 4, art. 53 ust. 7

Zgodnie z przepisami ustawy – Prawo Telekomunikacyjne Prezes UKE wydaje zarówno Biuletyn UKE oraz Dziennik Urzędowy UKE. W praktyce stosowanie tych przepisów powoduje wątpliwości, w szczególności w tych przypadkach w których przepis ustawy nie wskazuje, w którym z publikatorów zamieszcza się dane ogłoszenie Prezesa UKE. Ponadto wydawanie obu publikatorów powoduje po stronie Urzędu koszty, których nie pokrywają wpływy z opłat z tytułu sprzedaży obu publikatorów. W świetle powyższego proponuje się

wskazanie we wszystkich przypadkach obowiązku publikacji w Biuletynie Informacji Publicznej i rezygnację z wydawania przez Prezesa UKE zarówno biuletynu Urzędu, jak i Dziennika Urzędowego UKE.

Art. 46 ust. 1

Celem przedmiotowej propozycji jest doprowadzenie do zgodności brzmienia art. 46 ust. 1 PT z art. 17 ust. 1 Dyrektywy o usłudze powszechnej. Rynek detaliczny można regulować – zgodnie z ww. przepisem dyrektywy – w przypadku gdy dany rynek nie jest konkurencyjny oraz ustalenia, że odpowiednie środki na rynkach hurtowych lub uprawnienia abonentów do wyboru dostawcy usług nie doprowadziłyby do osiągnięcia celów wymienionych w art. 8 dyrektywy ramowej. Natomiast zgodnie z obecnym brzmieniem art. 46 ust. 1 PT regulacja rynku detalicznego jest możliwa wyłącznie gdy są spełnione wszystkie ww. trzy przesłanki.

Spośród przepisów wskazujących obowiązki na rynkach hurtowych został wyłączony art. 35 PT, gdyż stanowi on jedynie rozszerzenie (uszczegółowienie) obowiązku, o którym mowa w art. 34. Przepis art. 35 stanowi o obowiązku, który jest nakładany po nałożeniu obowiązku dostępu z art. 34 (art. 35 nie może być samodzielną podstawą do nałożenia obowiązku regulacyjnego). Przepisy art. 35 stanowią o tym, co w ramach obowiązku dostępu może być jeszcze doprecyzowane przez Prezesa UKE.

Art. 46 ust. 3

Punktem wyjścia do regulacji cen na rynkach detalicznych powinny być koszty. Powyższe potwierdzają przepisy Dyrektywy o usłudze powszechnej. Z pkt 26 preambuły do tej Dyrektywy wynika bowiem, że usługi udostępniane przez przedsiębiorstwo ze znaczącą pozycją rynkową powinny odzwierciedlać koszty, a z art. 17 ust. 4 Dyrektywy i pkt 26 preambuły dodatkowo wynika, że w celu regulacji rynku detalicznego, w tym prowadzenia jakichkolwiek kontroli cen, krajowe władze regulacyjne powinny wdrożyć niezbędne i odpowiednie systemy rachunkowości (mieć dostęp do odpowiedniej informacji na temat księgowania

kosztów). Zmiany wprowadzone w ust. 3 powodują spełnienie powyższego wymagania. Aktualnie zgodnie z PT koszty stanowią podstawę regulacji w przypadku, gdy zostanie wybrany wyłącznie jeden ze 3 sposobów regulacji taryf – art. 46 ust. 3 pkt 3.

W związku z powyższym, zaproponowano nowe brzmienie przepisu pkt 1, które obejmuje dotychczasowe przepisy pkt 2, umożliwiające Prezesowi UKE ustalenie przedziału cen usług lub maksymalnych lub minimalnych cen usług w oparciu o koszty świadczenia usług, a także ich weryfikację poprzez porównanie do cen stosowanych na porównywalnych rynkach państw członkowskich UE.

Prezes UKE może regulować cenniki i regulaminy świadczenia usług. Z uwagi na fakt, iż oprócz regulaminu świadczenia usług i cennika stosunki umowne między przedsiębiorcą telekomunikacyjnym, a abonentem kształtują również wzory umowy, Prezes UKE powinien mieć zatem możliwość regulacji wszystkich ww. dokumentów. Prezes UKE powinien być uprawniony do ustalania przedziału cen usług lub maksymalnych lub minimalnych cen usług w oparciu o koszty świadczenia usług, a w przypadku braku wiarygodnych kosztów świadczenia tych usług, na podstawie cen stosowanych na porównywalnych rynkach państw członkowskich UE.

Przedmiotowa propozycja rozszerza możliwość regulacji przez Prezesa UKE również wzorów umów stosowanych przez przedsiębiorców o znaczącej pozycji rynkowej na rynku detalicznym.

Art. 47 ust. 5

Zmiany w tym przepisie mają na celu zapewnienie spójności terminologicznej i jednolite używanie określenia „łącze dzierżawione”.

Art. 48

Zmiana art. 48 jest konsekwencją zmiany art. 46 ust. 3 pkt. 4.

Przepisy dają Prezesowi UKE możliwość zgłaszania sprzeciwu nie tylko do cennika i regulaminu, ale także do wzoru umowy w zakresie decyzji, o których mowa w art. 46 ust. 2 i art. 47 ust. 1. Wzór umowy wraz z cennikiem i regulaminem w sposób kompleksowy określa prawa i obowiązki abonenta względem drugiej strony umowy i w związku z tym powinien on również podlegać ocenie Prezesa UKE. Ponadto zrezygnowano z obligatoryjnego obowiązku przedstawienia przez przedsiębiorcę poprawionego projektu cennika lub regulaminu w części objętej sprzeciwem. Natomiast wprowadzono jego fakultatywność. W praktyce może okazać się bowiem, że dotychczasowy cennik lub regulamin jest korzystniejszy dla abonentów lub rynku. W takim przypadku – nakładanie obligatoryjnego obowiązku wprost w ustawie nie jest celowe.

Doprecyzowano również sposób obliczania terminu zawieszania postępowania dotyczącego regulaminów, cenników i wzorów umów.

Art. 49

Potrzeba zmiany art. 49 wynika z konieczności jednoznacznego zdefiniowania celu, dla którego nakładany jest obowiązek prowadzenia rachunkowości regulacyjnej. W proponowanej definicji jest mowa o celu, jakim jest zapewnienie wykonywania obowiązku niedyskryminacji oraz zapobieganie nieuczciwej subwencji pomiędzy usługami.

Proponowana zmiana dookreśla również sposób prowadzenia rachunkowości regulacyjnej tak, aby zgodnie z Zaleceniem Komisji Europejskiej z dnia 19 września 2005 r. w sprawie rozdzielności księgowej i systemów księgowania kosztów zgodnie z uregulowaniami prawnymi dla łączności elektronicznej, umożliwiał on identyfikację transferów wewnętrznych pomiędzy działalnościami i usługami.

Art. 53

W obecnej ustawie Prawo telekomunikacyjne Prezes UKE ma możliwość zatwierdzenia instrukcji prowadzenia rachunkowości regulacyjnej i opisu

kalkulacji kosztów, wprowadzając w nich zmiany, o ile przedsiębiorca telekomunikacyjny nie dokona ich na wcześniejsze wezwanie Prezesa UKE. W przypadku wydania przez Prezesa UKE decyzji zatwierdzającej ze zmianami instrukcję i opis kalkulacji kosztów oraz mając na uwadze wypełnienie obowiązku, o którym mowa w art. 54, zasadnym jest dostarczenie przez operatora instrukcji i opisu kalkulacji kosztów z uwzględnionymi w nich zmianami wskazanymi w decyzji zatwierdzającej ww. dokumenty. Proponuje się wyznaczenie 14-dniowego terminu, liczonego od dnia doręczenia decyzji zatwierdzającej, na przekazanie uzupełnionych dokumentów. Natomiast w przypadku wydania decyzji zatwierdzającej bez wprowadzenia zmian do ww. dokumentów, operator zwolniony jest z obowiązku dostarczenia instrukcji i opisu kalkulacji kosztów w celu publikacji, gdyż Prezes UKE nie wprowadzając zmian posiada ostateczną wersję wymienionych dokumentów.

Mając na celu uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych należy zmienić pojęcie „biegłego rewidenta” na pojęcie „podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych”. Ustawa z dnia 13 października 1994 r. o biegłych rewidentach i ich samorządzie, w art. 10 ust. 1, określa podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych, do których należą zarówno biegli rewidenci prowadzący działalność gospodarczą we własnym imieniu i na własny rachunek, jak i spółki cywilne, jawne, partnerskie, komandytowe z wyłącznym udziałem biegłych rewidentów oraz osoby prawne zatrudniające do badania sprawozdań finansowych biegłych rewidentów.

W związku z Zaleceniem Komisji z dnia 19 września 2005 r. w sprawie rozdzielności księgowej i systemów księgowania kosztów zgodnie z uregulowaniami prawnymi dla łączności elektronicznej, zachodzi potrzeba rozszerzenia katalogu informacji, jakie powinien zawierać raport z badania przeprowadzonego przez podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych. Zarówno opinię jak i raport z przeprowadzonego badania, podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych będzie sporządzał stosując przepisy ustawy o rachunkowości, jednakże nie należy utożsamiać przedmiotowego badania z audytem finansowym.

Dodatkowo w obowiązującej ustawie stwierdzono brak normy nakładającej na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązek przedkładania Prezesowi UKE sprawozdań z prowadzonej rachunkowości regulacyjnej lub wyników kalkulacji kosztów. Delegacja zawarta w art. 51 wskazuje jedynie terminy przekazywania ww. dokumentów, natomiast zapisy aktu wykonawczego nie stanowią obowiązku regulacyjnego. Proponowane regulacje uzupełniają zapisy ustawy o obowiązki wymienione powyżej.

Art. 54 ust. 3

Propozycja zmiany ma na celu doprecyzowanie zapisów ustawy i zachowanie spójności terminologii używanej w ustawie oraz poprawienie czytelności jej zapisów. Dodatkowo zmiana ta daje Prezesowi UKE możliwość nałożenia na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego obowiązku publikacji w Biuletynie UKE nie tylko cen detalicznych, ale również opłat stosowanych za dostęp telekomunikacyjny.

Art. 54 ust. 4

Proponowana zmiana dostosowuje ust. 4 do ust. 3, który rozszerza zakres publikacji o opłaty stosowane za dostęp telekomunikacyjny.

Art. 56

Wprowadzone zmiany w art. 56 ustawy służą wyeliminowaniu dotychczasowych powtórzeń w zakresie informacji i danych, które powinny być określone w umowie i w regulaminie, przy jednoczesnym spełnieniu wymogów określonych w art. 20 dyrektywy o usłudze powszechnej.

Art. 57 ust. 6

Proponowany przepis zwiększa ochronę konsumentów, gdyż wysokość kary w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych,

w tym o zapewnienie przyłączenia do sieci, związanego z ulgą przyznaną abonentowi stanowi równowartość przyznanej ulgi na dzień rozwiązania umowy, a nie jak dotychczas na dzień jej podpisania.

W przypadku jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu ustalonego w umowie abonent powinien zwrócić ulgę przyznaną mu przy podpisywaniu umowy. Dotychczas abonent zwracał ulgę w pełnej wysokości, bez względu na to czy rozwiązanie umowy miało miejsce zaraz po podpisaniu umowy, czy tuż przed jej rozwiązaniem. Aktualne rozwiązanie określa, że wysokość zwracanej przez abonenta ulgi nie może przekroczyć wartości ulgi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania. Przedmiotowa zmiana jest prokonsumencka.

Art. 58

Proponowana zmiana ma na celu zwiększenie ochrony abonenta, z uwagi na to, że obowiązek zapewnienia hermetyzacji sieci spoczywa na przedsiębiorcy telekomunikacyjnym. W związku z tym usługi zrealizowane abonentowi wskutek naruszenia integralności sieci telekomunikacyjnej nie mogą obciążać abonenta.

Art. 59 ust.2

Projektowana zmiana jest korzystna dla abonentów. Dotychczas dostawca miał obowiązek informowania wyłącznie o zmianach w regulaminie bez podawania ich treści. W związku z tym obowiązek ustalenia treści zmian spoczywał na abonencie.

Doprecyzowane zostały zatem przepisy dotyczące obowiązków informacyjnych przy zmianie regulaminu, tj. obowiązek informowania o treści zmian, a nie tylko o zmianach w regulaminie oraz konieczność doręczania tych zmian abonentom posiadającym umowę na piśmie, a w przypadku użytkowników podawania ich do publicznej wiadomości.

Ponadto, doprecyzowano, iż w przypadku braku akceptacji przez abonenta zmian w regulaminie świadczenia usług telekomunikacyjnych, dostawcy usług, oprócz roszczenia odszkodowawczego, nie będzie również przysługiwał zwrot ulgi, o której mowa w art. 57 ust. 6.

Art. 60

Zmiana ma na celu wyeliminowanie powtórzeń tych postanowień, które zawiera zarówno umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych i regulamin ich świadczenia.

Dodatkowo doprecyzowano pojęcie „nazwy” dostawcy usług.

Art. 61 ust. 5 i 6

Doprecyzowane zostały przepisy dotyczące obowiązków informacyjnych przy zmianie cennika, tj. obowiązek informowania o treści zmian, a nie tylko o zmianach w cenniku oraz konieczność doręczania tych zmian abonentom posiadającym umowę na piśmie, a w przypadku użytkowników podawania ich do publicznej wiadomości.

Proponowane zmiany nie spowodują po stronie dostawców dodatkowych kosztów związanych z przekazaniem abonentom i użytkownikom tej informacji.

Art. 62

Przepis został przeniesiony do art. 192 pkt 14a, bo w takim brzmieniu przepis „nie mieści się” w rozdziale, w którym znajduje się obowiązujący art. 62 i zawęża przedmiotowo zakres kompetencji Prezesa w zakresie możliwości podejmowania działań informacyjnych.

Dotychczas prowadzone przez Prezesa UKE akcje informacyjne, tj. „Klikaj rozważnie” dowodzą, że konieczne jest zwiększenie dostępności informacji dla konsumentów dotyczących zasad świadczenia usług telekomunikacyjnych i pocztowych, a mając na uwadze cele ustawy PT, Prezes UKE jest organem

do tego obowiązany. W ten sposób Prezes UKE realizuje cele z art. 1 ust. 2 pkt. 1 i 4 PT.

Art. 63a-63e

Projektowana zmiana zwiększa ochronę konsumentów poprzez zapewnienie możliwości monitoringu kosztów ponoszonych w związku z korzystaniem z usług telekomunikacyjnych. Ustawodawca pozostawia dostawcom publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych swobodę wyboru środków – albo stały nadzór nad wydatkami klientów i ostrzeżenie, gdy ich wysokość niepokojąco wzrasta w terminie jednego okresu rozliczeniowego, z drugiej strony nakłania operatorów do rozbudowania funkcjonalności infolinii i stron internetowych operatorów o możliwość sprawdzania aktualnej wysokości opłat za zrealizowane połączenia.

Obowiązek monitorowania jest skutkiem pojawiających się nadużyć związanych ze sztucznym generowaniem ruchu na niekorzyść abonenta, nieuczciwym świadczeniem usług o podwyższonej opłacie, generowaniem połączeń przez dialery. Ponadto w każdym przypadku pozwala abonentowi monitorować poziom aktualnych należności za usługi. Dotychczasowe rozwiązania prawne nie zapewniały dostatecznej ochrony konsumentom przed nadużyciami.

Nowa regulacja ma charakter prokonsumencki. Po raz pierwszy szczegółowo ustala obowiązki podmiotów świadczących usługę o podwyższonej opłacie. Ze względu na charakter tych usług oraz praktykę wskazującą na brak dostatecznej ochrony konsumentów, zdecydowano się rozszerzyć dotychczasowe obowiązki operatorów o:

- obowiązek podawania ceny brutto za świadczenie usługi o podwyższonej opłacie, (taki obowiązek będzie dotyczył każdego podmiotu, który będzie reklamował produkt – usługę),
- obowiązek bezpłatnej informacji słownej przed nawiązaniem połączenia głosowego o wysokości opłat,

- wprowadzenie wyraźnej interakcji i zgody, która nie może być domniemana ze strony konsumenta na zakup usług poprzez serwisy internetowe lub poprzez wiadomości tekstowe SMS czy multimedialne MMS,
- publikowanie przez Prezesa UKE Kodeksu Dobrych Praktyk Świadczenia Usług o Podwyższonej Opłacie.

Powyższe rozwiązania są kompilacją rozwiązań prawnych stosowanych w innych krajach członkowskich UE. Ponadto przepis przewiduje wprowadzenie Kodeksu Dobrych Praktyk Świadczenia Usług o Podwyższonej Opłacie. Pozwoli to na ujednoczenie postępowania dostawców usług o podwyższonej opłacie oraz na podniesienie ochrony konsumentów, czego warunkiem jest stworzenie kodeksu we współpracy zarówno z organizacjami reprezentującymi konsumentów, jak i operatorów telekomunikacyjnych.

Z kolei przepis art. 63e statuuje, iż w momencie podpisywania umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, z uwagi na interes w szczególności osób starszych bądź nieświadomych potencjalnych zagrożeń, domyślnie założone są wszelkie blokady na numerację o podwyższonej opłacie. To sam świadomy i właściwie poinformowany przez dostawcę usług telekomunikacyjnych użytkownik decydował będzie o zamiarze i woli korzystania z usług o podwyższonej opłacie.

Art. 65

Zwiększa się wymagania wobec dostawców usług o podwyższonej opłacie. Poza dotychczasowym podaniem numeru telefonu, właściciela numeru, rodzaju usługi i kosztu za połączenie, konsumentowi przekazywana będzie informacja o tym kto jest dostawcą dodatkowego świadczenia. Pozwala to na zwiększenie ochrony konsumentów, a także na wprowadzenie większej przejrzystości w funkcjonowaniu rynku usług o podwyższonej opłacie w Polsce. Wielokrotnie konsumenci zamiast obwiniać dostawców dodatkowego świadczenia za złą jakość serwisów obarczali winą operatorów telekomunikacyjnych. Jednakże operatorzy gwarantowali jedynie jakość zestawianych połączeń i nie brali odpowiedzialności za udostępniane treści.

Zmieniono również przepisy dotyczące rejestru numerów wykorzystywanych do świadczenia usługi o podwyższonej opłacie. Rejestr ten oprócz informacji dotyczących dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych powinien zawierać informacje o „dostawcy treści”.

Art. 70

Dotychczas w ustawie nie została uregulowana sprawa wysokości opłat za przeniesienie przydzielonego numeru w sieci tego samego operatora. Proponuje się rezygnację z pobierania tej opłaty.

Art. 70 i 71

Pojęcie „strefa numeracyjna” nie zostało zdefiniowane w ustawie PT co powoduje uzasadnione wątpliwości co do znaczenia tego terminu, zwłaszcza z uwagi na zdefiniowanie w tej ustawie pojęcia „numeru geograficznego”. W związku z powyższym dla zapewnienia spójności terminologii dostosowano art.70 pkt 1 do art. 2 pkt 22 ustawy.

Art. 71 ust. 3

Dotychczasowy sposób określenia wysokości opłat za uprawnienie do przeniesienia numeru był nieprecyzyjny i oparty na subiektywnych przesłankach - opłata nie mogła zniechęcać użytkowników do skorzystania z uprawnienia. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni stosowali różne, często zbyt wysokie opłaty. W związku z tym, określono przesłanki na podstawie których Prezes UKE może określić maksymalną wysokość opłaty za przedmiotowe uprawnienie. Powyższe rozwiązanie służy ochronie użytkowników i sprzyja rozwojowi konkurencji. Opłata ustalona w powyższy sposób będzie odzwierciedlała oczekiwania społeczne co do jej wysokości i będzie odpowiadała faktycznym warunkom krajowego rynku. Przyjęcie tego sposobu określania wysokości opłaty za przenoszenie numeru rodzi dodatkowe skutki dla budżetu państwa w wysokości około 30 tys. zł (minimalny koszt badań).

Art. 71 ust. 4 i 5

W celu sprawnej realizacji przedsięwzięć związanych z obsługą numerów przeniesionych proponuje się aby Prezes UKE prowadził centralną bazę numerów przeniesionych. Obowiązkiem operatorów publicznych sieci telefonicznych byłoby połączenie swojej sieci bezpośrednio lub za pomocą sieci innego operatora z tą bazą w celu jej aktualizacji.

Art. 72 ust. 1

Zmiana polega na wskazaniu, że chodzi o operatora zajmującego znaczącą pozycję rynkową w zakresie rynków: świadczenia usługi przyłączenia do stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej i utrzymania w gotowości do świadczenia usług telekomunikacyjnych dla konsumentów lub świadczenia usługi przyłączenia do stacjonarnej publicznej sieci telefonicznej i utrzymania w gotowości do świadczenia usług telekomunikacyjnych dla użytkowników końcowych, z wyłączeniem konsumentów. Poza tym ze względu na nowe brzmienie art. 91 dodano zastrzeżenie w tym przepisie.

Art. 72 ust. 3

Dodano dodatkową wytyczną, którą powinien się kierować Prezes UKE przy nakładaniu obowiązku, o którym mowa w art. 72 ust. 1 ustawy PT, z uwagi na fakt, iż obowiązek ten powinien być nałożony w drodze decyzji po przeprowadzeniu analizy rynku i w związku z jej wynikiem, a główną przesłanką badaną w tym postępowaniu jest stan konkurencji na rynku usług połączeń telefonicznych świadczonych w ruchomej publicznej sieci telefonicznej.

Art. 80

W ust. 6 przedmiotowego przepisu wydłużono z 12 do 24 miesięcy okres, za który abonent może żądać szczegółowego wykazu wykonanych usług telekomunikacyjnych ze względu na ochronę abonenta.

Ponadto, celem zwiększenia ochrony konsumentów i poszerzenia uprawnień abonentów proponuje się umożliwić bezpłatne ustalenie limitu miesięcznych wydatków na usługi telekomunikacyjne. Z jednej strony regulacja chroni klienta przed ewentualną kradzieżą impulsów lub przekroczeniem zaplanowanej kwoty wydatków na połączenia telefoniczne, z drugiej zmniejsza ryzyko konieczności działań windykacyjnych dla dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych.

Art. 81 ust. 1 i 3 oraz art. 103 ust.1

Zmiana w ust. 1 polega na zmianie definicji usługi powszechnej na bardziej ogólną, mając na względzie, że szczegółowy katalog usług wchodzących w jej skład, określony jest w ust. 3. Zmiana jest zgodna z dyrektywą o usłudze powszechnej.

Nowe brzmienie art. 81 ust. 3 obejmuje następujące zmiany:

- a) pogrupowanie usług wchodzących w skład usługi powszechnej zgodnie z przepisami dyrektywy o usłudze powszechnej, w sposób który zapewni prawidłowy wybór przedsiębiorcy wyznaczonego do świadczenia poszczególnych usług wchodzących w skład usługi powszechnej oraz sposób obliczania kosztu netto jej świadczenia,
- b) zapewnienie spójności terminologicznej z art. 103 w zakresie ogólnokrajowego spisu abonentów i usługi ogólnokrajowego biura numerów.

Wprowadzenie ogólnokrajowego biura numerów i ogólnokrajowego spisu abonentów do katalogu usługi powszechnej, wynika z zapisów dyrektywy o usłudze powszechnej, a ponadto spowoduje usprawnienie i skrócenie procedury wyznaczania przedsiębiorcy telekomunikacyjnego do świadczenia przedmiotowych usług. Powyższa zmiana dodatkowo spowoduje, że przedsiębiorca wyznaczony do świadczenia ogólnokrajowego biura numerów i ogólnokrajowego spisu abonentów będzie wybierany w drodze konkursu albo procedury z art. 83, a nie w drodze odrębnej dodatkowej decyzji.

Art. 81 ust. 4

W ust. 4 zmieniono definicję głównej lokalizacji dodając, że może ona być również nieruchomością, w której przyłączenie pojedynczego zakończenia sieci wymaga przedstawienia pisemnej zgody jej właściciela, użytkownika wieczystego lub członka spółdzielni mieszkaniowej.

Art. 81 ust. 6

W związku z wprowadzeniem ogólnokrajowego biura numerów i ogólnokrajowego spisu abonentów do katalogu usługi powszechnej, nastąpiło rozszerzenie zakresu rozporządzenia o pkt 4 i uległa zmianie wytyczna do tego rozporządzenia.

Art. 82

Proponuje się, aby kryterium wyboru przedsiębiorcy wyznaczonego w drodze konkursu był m.in. najniższy koszt netto świadczenia usługi powszechnej, a nie jak dotychczas koszt jej świadczenia. Proponowane rozwiązanie jest zgodne z art. 8 ust. 2 dyrektywy o usłudze powszechnej. Jednocześnie proponuje się wprowadzić dodatkowe przepisy, że koszt netto w okresie świadczenia usługi powszechnej przez przedsiębiorcę wyznaczonego w drodze konkursu nie może być wyższy od tego zadeklarowanego w ofercie. Powyższe spowodowałoby, że przedsiębiorca wyznaczony w drodze konkursu miałby obowiązek faktycznego oszacowania kosztu netto, zgodnie z art. 95 i 96 ustawy, jednak koszt ten nie mógłby być wyższy od tego, na podstawie którego został on wyznaczony do świadczenia usługi powszechnej.

W związku z występowaniem w ustawie w rozdziale 2 działu III pojęcia „koszt netto świadczenia usługi powszechnej” dodano ustęp 4a, gdzie zamieszczono definicję „kosztu netto świadczenia usługi wchodzącej w skład usługi powszechnej” oraz „kosztu netto świadczenia usługi powszechnej” W celu ujednoczenia podejścia do obliczania kosztu netto zgodnie z przepisami dyrektywy o usłudze powszechnej (Załącznik IV część A przedostatnie zdanie),

pojęcie „koszt netto świadczenia usługi wchodzącej w skład usługi powszechnej” zostało zdefiniowane jako całkowity koszt netto wynikający z nałożenia na operatora obowiązku świadczenia usługi wchodzącej w skład usługi powszechnej, zaś pojęcie „koszt netto świadczenia usługi powszechnej” zdefiniowano jako sumę kosztów netto poszczególnych usług wchodzących w skład usługi powszechnej”.

Art. 83

Dotychczas nie zostały określone przypadki, kiedy Prezes UKE stwierdza brak rozstrzygnięcia konkursu. Proponowany przepis likwiduje lukę prawną.

W przypadku procedur, określonych w art. 83, które stosuje się jeżeli w drodze konkursu nie zostanie wyłoniony przedsiębiorca wyznaczony, zaproponowano rezygnację z wyboru tego przedsiębiorcy na podstawie znaczącej pozycji rynkowej, ze względu na problemy interpretacyjne w przypadku zastosowania tej procedury oraz jej czasochłonność. W przypadku braku przedsiębiorcy wyznaczonego w drodze konkursu wystarczającą procedurą, spełniającą wymogi określone w art. 8 dyrektywy o usłudze powszechnej (skuteczność, obiektywność, przejrzystość i niedyskryminacja) jest tryb wskazany w art. 83 ust. 2.

Art. 84

Przepis został doprecyzowany. W obowiązującym stanie prawnym Prezes publikuje listę przedsiębiorców wyznaczonych. Zastąpiono obowiązek publikacji listy obowiązkiem publikacji decyzji z uwagi na fakt, iż publikacja rozstrzygnięcia jest podaniem do publicznej wiadomości, poza wskazaniem przedsiębiorcy wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej, ogółu obowiązków, które zostały na niego nałożone, co z punktu widzenia abonentów jest istotne.

Art. 85

Zmiana ma na celu doprecyzowanie, iż warunki świadczenia usługi powszechnej są określane w decyzji wyznaczającej przedsiębiorcę do świadczenia tej usługi. Jest to istotne w szczególności ze względu na określany, w ramach warunków jej świadczenia, termin rozpoczęcia świadczenia usługi. Z tym terminem powstają wszelkie ustawowe uprawnienia oraz obowiązki związane ze świadczeniem usługi powszechnej.

Art. 90

Zmiana ma charakter porządkowy i polega na uregulowaniu w jednym przepisie sposobu ustalania cen usługi powszechnej. Obecnie uregulowania te są zawarte w dwóch przepisach art. 90 i art. 91 ust. 1. Wprowadzenie przepisów dotyczących monitoringu jest realizacją art. 9 dyrektywy o usłudze powszechnej, który nakłada na krajowe organy regulacyjne obowiązek monitorowania ewolucji i poziomu taryf detalicznych dotyczących usługi powszechnej oraz przyznaje uprawnienie do nałożenia obowiązku modyfikacji lub wycofania określonego pakietu cenowego

Art. 91 i 91a

Przedmiotowa zmiana ma na celu umożliwienie Prezesowi UKE nakładania obowiązków, o których mowa w art. 9 dyrektywy o usłudze powszechnej, tj. stosowania ujednoczonych taryf, w tym uśrednienia geograficznego na obszarze całego kraju, stosowania specjalnych pakietów taryfowych.

Ponadto rozszerzono uprawnienia Prezesa UKE do regulacji regulaminów i wzorów umów, w zakresie decyzji, o której mowa w art. 85 ust. 1, gdyż wraz z cennikiem stanowią one dokumenty kształtujące stosunki umowne między użytkownikiem a przedsiębiorcą wyznaczonym.

Zrezygnowano z nakładania obowiązków w zakresie projektu cennika, a przyjęto sposób regulacji analogiczny do określonego w art. 48, stosowanego

w przypadku przedsiębiorców o znaczącej pozycji rynkowej, z uwagi na fakt iż jest on bardziej skuteczny.

Specjalne pakiety cenowe powinny być skierowane do ściśle określonej grupy abonentów, tj. abonentów, którzy posiadają niskie dochody lub szczególne potrzeby społeczne i mogą odbiegać od ofert świadczonych na zwykłych warunkach handlowych (tj. mogą być świadczone poniżej kosztów i bez możliwości realizacji uprawnienia do wyboru operatora). W przypadku specjalnych pakietów cenowych przedsiębiorca wyznaczony powinien mieć możliwość żądania dodatkowych dokumentów potwierdzających niskie dochody lub szczególne potrzeby społeczne abonenta.

Art. 95

Proponuje się, aby Prezes UKE ustalał dopłatę w wysokości sumy kosztu netto usług świadczonych przez przedsiębiorcę wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej, wchodzących w skład usługi powszechnej. Koszt netto świadczenia usług wchodzących w skład usługi powszechnej dotyczyć będzie tylko kosztów, których przedsiębiorca wyznaczony nie poniósłby, gdyby nie miał obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

Zmiana brzmienia przepisu ma na celu ujednoczenie podejścia obliczania kosztu netto zgodnie z przepisami dyrektywy o usłudze powszechnej (Załącznik IV część A przedostatnie zdanie), zgodnie z którą cały koszt netto obowiązkowego świadczenia usługi powszechnej winien być ustanowiony jako suma kosztów netto wynikających z poszczególnych składników obowiązku świadczenia usługi powszechnej.

Proponowany przepis ust. 4 doprecyzowuje, że minister właściwy do spraw łączności, przy ustalaniu w drodze rozporządzenia sposobu obliczania kosztu netto usługi powszechnej, powinien uwzględnić nie tylko przepisy unijne ale również praktykę krajów członkowskich Unii Europejskiej. Metodologia i sposób obliczania kosztu netto wynikają wprost z rozwiązań stosowanych przez kraje członkowskie Unii Europejskiej. Obowiązujące obecnie rozporządzenie w tej sprawie uwzględnia takie podejście, a proponowany zapis tylko to potwierdza.

W związku z powyższym nie jest konieczne wydanie nowego rozporządzenia w związku z wejściem w życie niniejszej ustawy.

Art. 96

Prezes UKE w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku o dopłatę, będzie mógł weryfikować koszt netto i w zależności od wyników tej weryfikacji będzie przyznawać w drodze decyzji ustaloną kwotę dopłaty albo odmówi jej przyznania.

Z uwagi na rozmiar i skomplikowany charakter przeprowadzanych analiz dokumentacji przedłożonej przez przedsiębiorcę wyznaczonego do świadczenia usługi powszechnej, należy umożliwić Prezesowi UKE powołanie podmiotu dysponującego wiedzą i doświadczeniem.

Weryfikacja kosztu netto przez Prezesa UKE oraz przeprowadzenie wnikliwej analizy dokumentacji przedkładanej przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego z pomocą powołanego przez Prezesa UKE podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych, jest czynnością niezmiernie skomplikowaną i czasochłonną i dlatego przedłuża się okres tej weryfikacji do 6 miesięcy.

Zapisy dyrektywy 2002/22/EC art. 8 ust. 2 i art. 12 ust. 1 lit. b wskazują, że dla ustalenia wysokości kosztu netto użyta ma być propozycja przedstawiona przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego w trakcie postępowania konkursowego.

Art. 98 ust. 2

Proponowana zmiana zapisu art. 98 ust. 2 jednoznacznie wskazuje rok, na podstawie którego weryfikuje się przychody operatorów, którzy biorą udział w dopłacie do kosztu netto.

Art. 101

Poprawka ma na celu wyeliminowanie nieścisłości interpretacyjnych wynikających z dotychczasowego brzmienia przepisów.

Art. 103

Zmiana brzmienia art. 103 wynika z wprowadzania usługi ogólnokrajowego spisu abonentów i usługi ogólnokrajowego biura numerów do katalogu usługi powszechnej oraz dostosowania do zapisów art. 5 ust. 1 dyrektywy o usłudze powszechnej

Art. 104

W niniejszej jednostce redakcyjnej uchylono przepisy ust. 2 i 3 w związku z faktem, iż regulują kwestie niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązań regulują przepisy Kodeksu cywilnego.

Art. 105

Poprawka ma na celu zwiększenie ochrony konsumentów. Przede wszystkim obniża z 36 do 4 godzin czas przerwy w świadczeniu usługi powszechnej, za który operator nie był zobowiązany do wypłacania odszkodowania. Jednocześnie konsumenci otrzymają dwukrotnie wyższe odszkodowanie za niedotrzymanie terminu zawarcia umowy o świadczenie usługi telekomunikacyjnej i terminu rozpoczęcia świadczenia tych usług.

Dodatkowo przyznano uprawnienie do odszkodowania dla abonenta w relacji z każdym dostawcą publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, który nie dotrzymuje określonego w umowie terminu rozpoczęcia świadczenia publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych.

Ponadto, z uwagi na liczne promocje stosowane przed przedsiębiorców telekomunikacyjnych oraz brak uregulowań w tym zakresie, wyraźnie wskazano, iż w przypadku obliczania odszkodowania, o którym mowa w ust. 4 oraz 5 ww. przepisu, podstawę obliczenia stanowi nie rzeczywista, promocyjna opłata, lecz opłata abonamentowa, jaką ponosiłby abonent nie korzystając z promocji.

Art. 106a

Niniejszy przepis jest konsekwencją uchylecia ust. 5 w art. 101. W niniejszej normie wyraźnie określono, iż w przypadku sporu pomiędzy abonentem a dostawcą usług dotyczącego zasadności lub wysokości należności, dostawca nie może ograniczyć ani zawiesić świadczenia usług, do czasu rozstrzygnięcia sporu w drodze postępowania polubownego, mediacyjnego lub przed sądem powszechnym, o ile abonent będzie opłacał należności bezsporne (bieżące).

Przyjęcie takiego rozwiązania jest konsekwencją masowego nieuwzględnienia reklamacji przez dostawców, czym jednostronnie zamykają abonentom prawo dochodzenia swoich roszczeń w postępowaniu reklamacyjnym, zmuszając ich jednocześnie do kierowania spraw na drogę cywilnoprawną, z pominięciem drogi mediacyjnej lub polubownej, które są dobrowolne i na które w większości przypadków dostawcy usług nie wyrażają zgody. Przepis w zaproponowanej formie balansuje tę sytuację i w potencjalnej sytuacji sporu - zachęca dostawców usług do rozstrzygnięcia sporów przed Prezesem UKE.

Art. 108

Zmiana z 12 miesięcy na okres 24 miesięczny jest konsekwencją zmiany dokonanej w art. 104 i 105.

Art. 108a

Celem niniejszego przepisu, z uwagi na treść art. 509 § 1 ustawy Kodeks cywilny jest zwiększenie ochrony abonentów będących konsumentami, jako słabszej strony stosunku prawnego, poprzez zagwarantowanie im czasu odpowiedniego do skutecznego rozstrzygnięcia potencjalnego sporu z dostawcą usług w drodze postępowania reklamacyjnego, mediacyjnego lub polubownego przed Prezesem UKE. Z uwagi na stosowaną przez dostawców usług praktykę natychmiastowego odsprzedawania wiarytelności firmom windykacyjnym po negatywnym rozpatrzeniu reklamacji, abonenci zostają pozbawieni możliwości wyjaśnienia wszystkich okoliczności reklamacji, co

niejednokrotnie miałyby bezpośredni wpływ na pozytywne rozpatrzenie reklamacji przez dostawców usług.

W świetle proponowanego przepisu – z jednej strony dostawcy usług w sposób rzetelny będą rozpatrywać wszystkie wpływające reklamacje, z drugiej zaś strony – chętniej będą korzystać z drogi mediacyjnej bądź polubownej, która doprowadzi do szybkiego rozstrzygnięcia sporu z abonentem.

Dział III – skreślenie rozdziału 4

Zmiana jest wymagana z uwagi na dodanie nowego działu w ustawie, który będzie regulował wszystkie kwestie związane z rozstrzyganiem sporów w drodze postępowania mediacyjnego oraz w postępowaniu przez Stałym Polubownym Sądem Konsumenckim.

Dział III a „Rozstrzyganie sporów”

Istotną kwestią jest, obok możliwości prowadzenia przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych sporów przed Prezesem UKE, zapewnienie możliwości rozwiązania kwestii spornych w ramach postępowania o charakterze mniej kontrydiktoryjnym, aniżeli postępowanie administracyjne sporne. Proponuje się wprowadzenie alternatywnej, bardziej elastycznej, mniej sformalizowanej drogi rozwiązania sporu, aniżeli załatwianie sprawy w drodze wydania decyzji. Jednocześnie należy wskazać na niebagatelny aspekt i zarazem zaletę omawianego postępowania mediacyjnego, przejawiające się w tym, iż ugoda zawarta w wyniku mediacji będzie efektywniejsza i częściej wykonywana przez strony, które dobrowolnie zawarły ugodę.

Wydaje się przy tym, że obecna w Kodeksie postępowania administracyjnego instytucja ugody, która co do zasady także może być wykorzystywana w przypadku zamiaru polubownego załatwienia sprawy, nie spełnia tożsamyh celów, jak w przypadku mediacji. Zgodnie bowiem z przepisami art. 114 i nast. Kpa w razie ujawnienia przez strony woli zawarcia ugody organ administracji publicznej odracza wydanie decyzji i wyznacza stronom termin do zawarcia

ugody, tym samym czasowo wyłączając się z postępowania. Natomiast w ramach mediacji w proponowanym kształcie mediator nadal pozostaje aktywną tj. obecną „częścią” postępowania między stronami, co z pewnością zdyscyplinuje strony (ekonomika procesowa) i jednocześnie pozwoli na właściwe ukształtowanie kierunku i zakresu mediacji (efektywność procesowa).

110m

Projektowana zmiana ma na celu zwiększenie elastyczności trybu postępowania mediacyjnego, aby strony mogły w możliwie odformalizowany sposób znaleźć polubowne rozwiązanie sporu i szybko go zakończyć.

Ugodzie zawartej pomiędzy stronami nadano również status ugody sądowej, aby umożliwić przymusowe wykonanie ugody w przypadku, gdy przedsiębiorca telekomunikacyjny uchylałby się od jej wykonania. Proponowane przepisy wzmacniają pozycję konsumenta w sporze z przedsiębiorcą telekomunikacyjnym.

Art. 110n

Zmiana polega na doprecyzowaniu obecnie obowiązującego art. 110 w zakresie finansowania wynagrodzenia przewodniczącego sądu, w przypadku, gdyby nie był nim pracownik UKE.

Art. 111 oraz art. 114 ust. 3, 7 i 8 oraz art. 23 ustawy nowelizującej

W obecnie obowiązującej wersji ustawy przewidziano 3 kategorie użytkowania częstotliwości: „cywilną”, „rządową” oraz „cywilno-rządową”. W projekcie nowelizacji proponuje się zastąpienie ich następującymi kategoriami: „cywilną”, „rządową” oraz „wojskową”. Podstawowa różnica w stosunku do obecnie obowiązujących przepisów polega zatem na wydzieleniu nowej kategorii użytkowania częstotliwości – „wojskowej”. Uzasadnia się to specyficznymi potrzebami Sił Zbrojnych RP, a w szczególności – koniecznością harmonizacji częstotliwości niezbędnych dla wykonywania zobowiązań sojuszniczych

w ramach Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego. Proponowane zmiany legislacyjne stanowią w tym wypadku jedynie odzwierciedlenie obecnego stanu faktycznego, w którym MON (za pośrednictwem swojej jednostki organizacyjnej – Wojskowego Biura Zarządzania Częstotliwościami) prowadzi bieżącą koordynację częstotliwości wykorzystywanych dla potrzeb Sił Zbrojnych RP oraz jednostek sił zbrojnych państw sojusznicznych, przebywających czasowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Istotne znaczenie ma tu fakt dużego zapotrzebowania na częstotliwości ze strony wymienionych użytkowników oraz konieczność dochowania szczególnych procedur w procesie ich uzgadniania.

Określenie, do której kategorii zaliczany jest dany zakres częstotliwości będzie odbywało się – bez zmian w stosunku do stanu obowiązującego – w rozporządzeniu Rady Ministrów w Sprawie Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości wydawanej na podstawie art. 111 ust. 3 ustawy.

Analogicznie w stosunku do częstotliwości określanych jako „cywilne” rolę podmiotu koordynującego pełnić będzie Prezes UKE, zaś w odniesieniu do częstotliwości „rządowych” – minister właściwy do spraw wewnętrznych, na którym jednocześnie będzie spoczywało zadanie uzgadniania sposobu wykorzystania częstotliwości zaliczonych do kategorii „rządowe” przez wszystkie podmioty wskazane w art. 4 pkt 3-8 (tj. ministra właściwego ds. wewnętrznych, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencję Wywiadu, Centralne Biuro Antykorupcyjne, ministra właściwego ds. zagranicznych, ministra właściwego ds. sprawiedliwości, ministra właściwego ds. finansów publicznych).

Ustawa dopuszcza wykorzystanie przez wszystkie podmioty częstotliwości spoza przypisanych im kategorii użytkowania z zastrzeżeniem konieczności dopełnienia stosownych procedur uzgodnieniowych z udziałem zainteresowanych stron (art. 114, ust. 7-7c). Uzgodnienia takie są dokonywane za pośrednictwem Prezesa UKE, co uzasadnia się koniecznością zapewnienia, aby posiadał on w miarę pełną i aktualną wiedzę na temat stanu wykorzystania częstotliwości w kraju, w celu umożliwienia efektywnego gospodarowania częstotliwościami oraz podejmowania strategicznych decyzji w zakresie przyszłego sposobu ich użytkowania.

Projekt przewiduje wyłączenie spod obowiązku rezerwacji częstotliwości użytkowanych przez podmioty wskazane w art. 4 z zastrzeżeniem, że będą one wykorzystywane dla wykonywania ich ustawowych zadań i obowiązków. Celem takiej regulacji jest zapewnienie, aby wykorzystanie częstotliwości dla wykonywania zadań na rzecz obronności, zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz ochrony zdrowia i życia przez te organy, nie skutkowało koniecznością rozpisywania przez Prezesa UKE przetargów, w których stosowne wnioski tych organów byłyby rozpatrywane i oceniane na zasadach przewidzianych dla podmiotów planujących komercyjne wykorzystanie częstotliwości.

Proponuje się, aby nowe przepisy dotyczące nowych kategorii użytkowników widma weszły w życie od 1 września 2008 r. po opublikowaniu Akt Końcowych Światowej Konferencji Radiokomunikacyjnej, która odbędzie się pod koniec 2007 r. oraz nowej Krajowej Tablicy Przeznaczeń Częstotliwości implementującej postanowienia tej Konferencji. Jednocześnie przepisy przejściowe art. 23 przewidują potwierdzenie przez Prezesa UKE dotychczasowych uprawnień do wykorzystania częstotliwości będących w dyspozycji MON. Jest to związane z koniecznością uporządkowania stanu prawnego, związaną z wydzieleniem nowej „wojskowej” kategorii użytkowania częstotliwości.

Art. 112 ust. 2

Nowelizacja ustawy Prawo telekomunikacyjne wynikająca z wejścia w życie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji (Dz. U. Nr 267 poz. 2258 z późn. zm.) eliminuje pojęcie rozprowadzania i wprowadza jedynie pojęcie rozpowszechniania programów w przypadku emisji w technologii analogowej, i odwrotnie, w przypadku emisji w technologii cyfrowej eliminuje pojęcie rozpowszechniania i wprowadza jedynie pojęcie rozprowadzania programów. Analizując obowiązujące definicje rozprowadzania i rozpowszechniania zawarte w art. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji, a także mając na uwadze proponowane zmiany tych definicji w ramach niniejszej ustawy, można stwierdzić, iż zarówno

w przypadku emisji w technologii analogowej jak i cyfrowej może zachodzić proces rozpowszechniania i rozprowadzania programów. Ponadto ze wspomnianych definicji wynika, że nie można rozprowadzać programu, który nie jest rozpowszechniany Dlatego uzupełnieniu o pojęcie „rozprowadzania” uległ przepis art. 112 ust. 2 ustawy Pt.

Art. 114 ust. 2 i art. 116 ust. 1

Biorąc pod uwagę argumentację podniesioną w uzasadnieniu do art. 112, a mianowicie fakt, iż w przypadku emisji programów radiowych lub telewizyjnych oprócz rozprowadzania może mieć miejsce także proces rozpowszechniania, a także mając na względzie spójność z art. 115 ust 3, dodaje się w art. 114 ust. 2 i art. 116 ust. 1 pkt 1 po słowie „rozprowadzania” sformułowanie „lub rozpowszechniania w sposób cyfrowy”.

Art. 115 ust. 3

W art. 115 ust 3 pkt 1, 2 i 3 proponuje się zastąpić słowo „sygnał multipleksu” słowem „multipleks” aby zachować spójność z proponowaną definicją multipleksu w art. 4 ustawy z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji (art. 5 niniejszej ustawy).

Dodatkowo w punkcie 1 proponuje się zastąpić słowo „tworzących” na „wchodzących w skład”, aby uniknąć ewentualnej interpretacji artykułu, iż multipleks składa się tylko z programów telewizyjnych lub radiofonicznych. W rzeczywistości w skład multipleksu wchodzi również usługi dodatkowe. Ponadto proponuje się takie brzmienie punktu 1, które zapewnia Prezesowi UKE możliwość określenia minimalnego procentowego udziału programów w multipleksie, które może być konieczne w rezerwacjach częstotliwości na pierwsze emisje cyfrowe (tzw. okres przejściowy) w związku z ograniczonymi zasobami częstotliwości.

Wykreśla się w punkcie 2 i 3 „pojęcie audiowizualnych składników sygnału multipleksu”, w związku z nowym brzmieniem punktu 1 niniejszego artykułu.

Dodatkowo proponuje się nowe brzmienie punktu 3, które zapewnia Prezesowi UKE możliwość określenia i nałożenia ograniczenia procentowego udziału usług dodatkowych w multipleksie, aby uniknąć sytuacji, w której w skład multipleksu wchodziłyby w znacznej mierze te usługi (np. Internet) kosztem ilości lub jakości programów radiowych lub telewizyjnych. Ponadto proponuje się wykreślenie punktu 4), gdyż wymóg określenia w rezerwacji obszaru wykorzystywania częstotliwości wynika z art. 115 ust. 1 pkt 3.

Proponuje się również wykreślenie punktu 5, którego treść jest niezrozumiała.

Art. 118 ust. 4 i 5

Zmiany zaproponowane w niniejszym punkcie precyzują zasady współpracy pomiędzy Prezesem UKE a KRRiT w kwestii warunki uczestnictwa w konkursie w zakresie dodatkowych obowiązków i zadań przedsiębiorcy dotyczących zawartości programowej, w tym warunków dotyczących transmisji obowiązkowej, przy uwzględnieniu pozaekonomicznych interesów narodowych dotyczących kultury, języka i pluralizmu mediów.

Art. 132

W art. 132 zmieniono charakter rozporządzenia w sprawie wymagań techniczno-eksploatacyjnych dla odbiorników służących do odbioru cyfrowych transmisji radiofonicznych i telewizyjnych z obligatoryjnego na fakultatywny. Obligatoryjne określanie wymagań dla odbiorników wywiera hamujący wpływ na rozwój rynku. Zachowanie delegacji w formie fakultatywnej ma na celu umożliwienie ewentualnej interwencji w celu zapewnienia interoperacyjności urządzeń (w związku z art. 18 dyrektywy ramowej).

Art. 144 ust. 2 pkt 1

Dotychczasowe brzmienie przepisu jest nieprecyzyjne, gdyż nie jest zdefiniowane pojęcie „zagranicznej radiokomunikacji”. Użyte określenie „zagraniczny statek” jednoznacznie określa podmiot, którego przepis ten dotyczy. Właściwy

organ, w tym przypadku, oznacza krajowy lub zagraniczny organ dopuszczający urządzenie do używania.

Wprowadzona zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 144 ust 2 pkt 2

Przepis art. 144 ust. 2 pkt 2 w obowiązującym brzmieniu jest nieprecyzyjny i może wprowadzać w błąd. W przepisie tym, nie zostało również dookreślone od jakiej daty należy liczyć termin 90 dni. Przywołanie międzynarodowych przepisów radiokomunikacyjnych w tym zakresie dotyczy Zalecenia CEPT T/R 61-01 (Recommendation T/R 61-01 (Nice 1985, Paris 1992, August 1992, Nicosia 2003) „CEPT Radio Amateur Licence). Zalecenie to umożliwia amatorom – krótkofalowcom z krajów członkowskich CEPT nadawanie podczas krótkich wizyt w krajach CEPT i innych krajach, bez konieczności uzyskiwania indywidualnych zezwoleń czasowych ze strony odwiedzanego kraju.

Wprowadzona zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 144 ust 2 pkt 3 lit. a

Wprowadzona zmiana pozwala na używanie radiowych urządzeń końcowych pracujących w sieciach telekomunikacyjnych bez konieczności uzyskiwania pozwoleń radiowych. Jest to zgodne z tendencjami europejskimi, ponieważ dopuszcza do używania bez pozwoleń radiowych urządzenia końcowe pracujące nie tylko w sieciach telekomunikacyjnych operatorów publicznych (np. w sieciach UMTS, których urządzenia nie są jeszcze zaliczane do urządzeń klasy 1), ale również w sieciach korporacyjnych (np. służba zdrowia, kolejnictwo, leśnictwo itp.), samorządowych (np. transport miejski) oraz służących zapewnieniu bezpieczeństwa (np. TOPR, GOPR, WOPR, sztaby kryzysowe itp.).

W związku z wymogami przepisów Regulaminu Radiokomunikacyjnego ITU, powyższa zmiana nie obejmuje służby radiokomunikacyjnej lotniczej oraz morskiej i żeglugi śródlądowej.

Wprowadzona zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 144 ust. 2 pkt 3

Przepisy ustawy nie rozróżniają urządzeń na wymagające rezerwacji i niewymagające rezerwacji częstotliwości. W konsekwencji nie wiadomo jakich urządzeń przepis ten dotyczy, a więc jest to przepis „martwy”.

Wprowadzona zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 144 – dodanie ust 2a

Z treści dodanego ust 2a, wynika jednoznacznie, że używanie końcowych urządzeń radiowych i radiowych urządzeń nadawczych lub nadawczo-odbiorczych stanowiących w rozumieniu art. 1 ust 1 Decyzji Komisji Europejskiej 2000/299/EC i dyrektywy RTTE (1999/5/EC) urządzenia klasy 1, nie wymaga pozwolenia radiowego.

Wprowadzona zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 145 w ust. 1 pkt 6:

Wprowadzenie proponowanej zmiany będzie zapobiegać sytuacjom, w których termin rozpoczęcia wykorzystywania częstotliwości jest bardzo odległy. Zapis ten pozwoli Prezesowi UKE na efektywne gospodarowanie zasobami częstotliwości.

Art. 147 w ust. 3 pkt 3:

ust. 3 uchyla się pkt 3, co związane jest z obowiązującym brzmieniem art. 123 ust. 1 pkt 4.

Art. 148 ust. 1 pkt 3 lit. b oraz ust. 1a i 3a

Art. 149 ust. 1 ustawy PT, stwierdza iż: „obsługiwanie urządzenia radiowego nadawczego lub nadawczo-odbiorczego, używanego w radiokomunikacji lotniczej, morskiej i żeglugi śródlądowej oraz w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej, wymaga posiadania świadectwa operatora urządzeń radiowych”. Nie jest zatem potrzebny zapis art. 148 ust 1 pkt 3 lit. b. Poza tym usunięcie zapisu stawia na równej pozycji osoby fizyczne i prawne, dla których nie było dotychczas obowiązku przedstawiania świadectwa operatora urządzeń w procedurze wydawania pozwoleń radiowych. W służbie amatorskiej wydawanie pozwoleń radiowych dla osób posiadających świadectwa operatora reguluje rozporządzenie Ministra Infrastruktury w sprawie pozwoleń

Wprowadzona zmiana nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa.

Art. 148 a i 148 b

Mając na względzie fakt, że pozwolenia radiowe wydawane są maksymalnie na 10 lat, zasadne wydaje się wprowadzenie przepisu dającego pierwszeństwo w uzyskaniu pozwolenia podmiotowi, który nadal jest zainteresowany prowadzeniem działalności w którą już wcześniej zainwestował.

Proponuje się dodanie nowego art. 148a, w którym określa się zasady udzielania przez Prezesa UKE zgody na czasowe używanie urządzeń radiowych w celu:

- 1) przeprowadzenia badań technicznych i eksperymentów związanych z prowadzeniem nowych technologii;
- 2) zapewnienia okazjonalnego przekazu informacji.

Stan zajętości widma powoduje konieczność weryfikacji wyników komputerowych analiz propagacyjno-sieciowych celem uniknięcia problemów zakłóceń stacji nadawczych. Jedyną metodą skutecznej weryfikacji jest przeprowadzenie badań technicznych połączonych z pomiarami jakości odbioru. Obowiązujące przepisy ustawy nie dają takich kompetencji ani Prezesowi UKE, ani Przewodniczącemu KRRiT. Wprowadzanie nowych technologii emisji, w szczególności naziemnej radiofonii i telewizji cyfrowej, wiąże się z koniecznością dokonywania badań i eksperymentów mających na celu wybór właściwych wariantów emisji, a także ocenę jakości odbioru dla poszczególnych wariantów. Emisje eksperymentalne pozwalają na oszacowanie skutków finansowych proponowanych rozwiązań.

Ponadto, proponuje się rezygnację z pozwoleń radiowych na okazjonalne przekazy informacji. Okazjonalne przekazy informacji trwają bardzo krótko, zwykle 1-2 dni, a opłata za wydanie pozwolenia jest niewspółmierna do korzyści wynikających z takiego wykorzystania częstotliwości. Ponadto problemem jest egzekwowanie opłat od wnioskodawców zagranicznych, zwłaszcza w łączności satelitarnej.

Wprowadzenie zapisu art.148b ma umożliwić przeprowadzenie testów i eksperymentów również z wykorzystaniem urządzeń niecertyfikowanych.

Likwidacja pozwoleń radiowych na okazjonalne przekazy informacji będzie skutkowałą ograniczeniem wpływów finansowych do budżetu państwa z tytułu wydawania pozwoleń czasowych wydawanych na okazjonalne przekazy informacji oraz opłat za wykorzystanie częstotliwości. Jednakże biorąc pod uwagę zazwyczaj krótkotrwałe emisje radiowe, jak również problemy wynikające z egzekwowaniem opłat od wnioskodawców zagranicznych, zwłaszcza w łączności satelitarnej, wydaje się, że powyższa regulacja nie będzie stanowić znacznego uszczuplenia budżetu państwa, a przyczyni się do wzrostu zainteresowania nadawców zagranicznych prowadzeniem działalności w Polsce.

Art. 150 ust. 2

Wprowadzono możliwość powierzenia przez Prezesa UKE organizacji zrzeszającej krótkofalowców egzaminów na świadectwo operatora w służbie radiokomunikacyjnej amatorskiej. Rozwiązanie takie praktykowane jest w wielu krajach europejskich. Celem takiej zmiany jest stworzenie możliwości odciążenia administracji państwowej od działań służących wyłącznie hobbystom – krótkofalowcom, w tym obniżenie kosztów funkcjonowania UKE.

Wprowadzona zmiana zmniejsza obciążenie budżetu państwa.

Art. 153 ust. 4

Zmiany w art. 153 ust. 4 pkt 5 i 6 wynikają z rozporządzenia (WE) nr 552/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 marca 2004 r. (Dz. Urz. WE L 096 str. 26 z 31.03.2004 r.), na podstawie którego urządzenia zarządzania ruchem lotniczym podlegają ocenie zgodności z zasadniczymi wymaganiami określonymi na podstawie tego rozporządzenia.

Zmiana pkt 7 jest konsekwencją zmian wprowadzonych ustawą z dnia 17 listopada 2006 r. o systemie oceny zgodności wyrobów przeznaczonych na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa. Ustawa ta wprowadza do ustawy Prawo telekomunikacyjne art. 152a, zgodnie z którym do wymagań aparatury, w tym telekomunikacyjnych urządzeń końcowych i urządzeń radiowych przeznaczonych na powyższe cele, stosuje się przepisy ww. ustawy. Telekomunikacyjne urządzenia końcowe i urządzenia radiowe nie przeznaczone na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa powinny spełniać zasadnicze wymagania i podlegać obowiązkowej ocenie zgodności z nimi. Wyjątkiem są urządzenia wymienione w ust. 4 pkt 1-5, zwolnione z takich wymagań przepisami unijnymi.

Art. 154

Zmiana jest konsekwencją zmian w art. 144 ust. 2a.

Art. 159 ust. 1 pkt 5

Zmianę w art. 159 ust. 1 pkt 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne wynika z implementacji do krajowego porządku prawnego dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych, która po przyjęciu przez Parlament Europejski i Komisję Europejską została opublikowana w dzienniku urzędowym UE pod poz. L 105/54 i weszła w życie 23 kwietnia br. Polska ma obowiązek jej implementacji do przepisów krajowych w terminie 18 (telefonii) i 36 miesięcy (usługi internetowe). W tym przypadku proponowana zmiana ma za zadanie zastąpienie niejasnego pojęcia „próba uzyskania połączenia” określonym w przepisach dyrektywy – pojęciem „nieudanej próby połączenia”. Pojęcie to jest zdecydowanie bardziej jednoznaczne, a jego wprowadzenie do ustawy niezbędne w związku z procesem transpozycji przepisów Dyrektywy do regulacji krajowych.

Art. 165 i 166

Uchylenie art. 165 ust. 1 oraz 166 ust. 5 ustawy Prawo telekomunikacyjne jest konsekwencją wprowadzenia przepisów art. 180a wprost związanych z implementacją dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych. W istocie przepisy art. 180a zastępują uchylone przepisy w sposób zgodny z przepisami dyrektywy.

Art. 171

Zmiany wprowadzone w art. 171 mają charakter zmian porządkujących w związku ze zmianą przepisów działu VIII ustawy. Wynikają również z konieczności dostosowania tego przepisu do przepisów dyrektywy o prywatności i łączności elektronicznej, w szczególności w zakresie używanej terminologii.

Art. 172

Zmiana jest konsekwencją wprowadzenia definicji informacji niezamówionej oraz działu VIIa.

Art. 2 pkt 7a, art. 172, 175a-175g, art. 192 ust. 1 pkt 21, art. 209a-209c i 210 (odnośnie przesyłania niezamówionych informacji (spam))

Celem zmian wprowadzonych przez przepisy art. 2 pkt 7a, art. 172, 175a-175g, art. 192 ust. 1 pkt 21, art. 209a-209c i 210 nowelizujących ustawę Prawo telekomunikacyjne, oraz przepisy nowelizujące ustawę o świadczeniu usług drogą elektroniczną, o ochronie konkurencji i konsumentów, ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz ustawę o ochronie niektórych praw konsumentów i odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, jest poprawa bezpieczeństwa użytkowników sieci telekomunikacyjnych, w szczególności w sieci internetowej, a także dostawców usług telekomunikacyjnych i operatorów poprzez stworzenie skutecznych i szybkich metod zwalczania przypadków przesyłania informacji niezamówionych, tzw. „spamu”, oraz szkodliwego oprogramowania, tzw. „malware”, które jest dystrybuowane głównie drogą niechcianej poczty elektronicznej. Przesyłanie informacji niezamówionych to praktyka godząca zarówno w sferę prywatności indywidualnych użytkowników sieci telekomunikacyjnych, jak również nieuczciwe przeniesienie kosztów korespondencji, na ogół o charakterze komercyjnym, z nadawcy na odbiorcę. Masowe przesyłanie informacji niezamówionych powoduje wzrost ilości połączeń w sieciach telekomunikacyjnych tym samym wymuszając na dostawcach usług telekomunikacyjnych i operatorach potrzebę inwestowania w dodatkowe urządzenia i oprogramowanie. Opisanie wyżej praktyki wykorzystywane są również do dokonywania innych czynów zabronionych, m.in. oszustw, wyłudzeń, fałszerstw i kradzieży.

Niniejsze zmiany, polegające w szczególności na rozszerzeniu katalogu podmiotów odpowiedzialnych za rozsyłanie tego typu korespondencji, zaostrożeniu kar i wprowadzeniu jasnych i przejrzystych procedur zwalczania, przyczynią się do ograniczenia tego zjawiska w Polsce, która według badań

prowadzonych okresowo przez niezależne firmy IT¹⁾ zajmuje piąte miejsce w międzynarodowym rankingu krajów, pod względem największej ilości źródeł dystrybucji informacji niezamówionych.

Z przeprowadzonych badań wynika, iż zdecydowana większość zidentyfikowanych przypadków wysyłania informacji niezamówionych przy wykorzystaniu środków telekomunikacyjnych dokonana była za pomocą niedostatecznie zabezpieczonych urządzeń użytkowników nieświadomych tego procederu (tzw. komputerów zombie).

Zasadniczą zmianą w stosunku do obecnej regulacji jest zmiana kwalifikacji czynu przesyłania niezamówionej informacji z wykroczenia na czyn zagrożony karą administracyjną, a w konsekwencji – powierzenie Prezesowi UKE kompetencji w tym zakresie. Trafność tak diametralnej zmiany wynika przede wszystkim z danych statystycznych przedstawionych przez MSWiA. Z danych tych wynika, że w latach 2003-2006 Policja wszczęła tylko 71 postępowań o czyn z art. 24 ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Przedmiotowe postępowania w 53 przypadkach zakończyły się złożeniem wniosku o ukaranie sprawcy do sądów grodzkich, w 2 przypadkach sprawcy wykroczenia zostali ukarani mandatami karnymi, natomiast w 16 przypadkach odstąpiono od wniesienia wniosku o ukaranie do sadu grodzkiego z powodu niewykrycia sprawcy lub odmowy złożenia przez pokrzywdzonego żądania ścigania sprawcy wykroczenia oraz nastąpiła odmowa wszczęcia postępowania przez sad po otrzymaniu materiałów od Policji.

Tak niskie statystyki, w obliczu niezwykle szybkiego rozwoju technologicznego oraz statystyk i rankingów publikowanych przez eksperckie firmy z sektora IT, a obejmujących wszystkie państwa europejskie, przedstawiają zatrważający obraz zjawiska i wskazują na nieskuteczność regulacji tej materii.

Wybór stosownego momentu oraz szybkość z jaką następuje egzekucja prawa oraz nakładane są kary – jest kluczowa, jeśli spam ma być skutecznie ograniczany. Dzisiejsi spamerzy potrafią działać bardzo szybko oraz, jeśli zajdzie taka potrzeba, przenosić wszystkie swoje operacje w przeciągu dni, jeśli nie godzin. Tradycyjne wezwania egzekucyjne, mogące trwać wiele tygodni lub

---

¹⁾ M.in. Webroot, F-secure

miesiący, przestają być skuteczne w świecie Internetu. Dlatego, wzorem innych państw europejskich oraz przede wszystkim w oparciu o „Raport zespołu zadaniowego OECD do spraw spamu: Zestaw zalecanych strategii oraz działań antyspamowych”, zwany dalej „Raportem”, proponujemy zmienić podejście do zjawiska przesyłania niezamówionych informacji i powierzyć całość kompetencji w zakresie jego zwalczania wyspecjalizowanemu organowi ds. telekomunikacji, jakim jest Prezes UKE.

Zgodnie z Raportem, dostawcy usług internetowych (ISP) odgrywają kluczową rolę w kwestii bezpieczeństwa Internetu, a idea, by dostawcy aktywnie ingerowali w celu zapobiegania rozsyłania spamu z ich sieci, zdobywa ogólne poparcie. Jest tak dlatego, iż pomimo że wielu ISP obecnie już aktywnie zwalcza spam, to wielu pozostaje w tyle, a bez przyjęcia i wdrożenia harmonijnego zestawu zasad nie ma gwarancji, że podejmą oni kroki w celu utrudnienia spamerom korzystania ze swoich usług, ani że dostarczą swoim użytkownikom odpowiednich środków edukacyjnych oraz technicznych do stosownego radzenia sobie z zagrożeniami stawianymi przez spam, oprogramowanie szpiegujące, bonety, przejmowanie kontroli nad urządzeniami końcowymi etc. Dlatego kolejne, już proceduralne zmiany, polegają na zobowiązaniu dostawców usług telekomunikacyjnych do utworzenia punktów przyjęć zgłoszeń incydentów naruszenia bezpieczeństwa telekomunikacyjnego w ramach oferowanych usług, dla celów ich wykrywania, identyfikacji i przeciwdziałania. W przypadku zlokalizowania sprawcy masowego przesyłu informacji niezamówionych dostawca usług telekomunikacyjnych podejmuje działania polegające z jednej strony na wyeliminowaniu przypadków naruszeń przez nieświadomych użytkowników końcowych, którzy poprzez niedostateczne zabezpieczenie urządzeń umożliwili przejęcie i kontrolowanie ich jednostek przez podmiot trzeci, po drugie - blokowaniu dalszego przesyłania informacji niezamówionych. W razie wykrycia naruszenia dostawca usług telekomunikacyjnych jest zobowiązany do poinformowania drogą elektroniczną o tym fakcie odbiorcę usługi oraz dostarczenia niezbędnych wskazówek i udostępnienia oprogramowania służącego do usunięcia przyczyn naruszenia. W przypadku, gdy użytkownik w terminie 2 dni nie dostosuje się do zaleceń dostawca

jest uprawniony do zawieszenia świadczenia usługi. Jej wznowienie następuje bezpłatnie po usunięciu przyczyn naruszenia.

Warto zwrócić uwagę, iż wielu dostawców usług telekomunikacyjnych i operatorów, na mocy wewnętrznie obowiązujących regulacji, utworzyło punkty zgłoszeń nieprawidłowości w korzystaniu z usług, jednakże do chwili obecnej brak jest jednolitych przepisów, jak postępować w przypadku tego rodzaju zgłoszeń. Dostawcy usług swoje bierne stanowisko uzasadniają brakiem jasnych i przejrzystych regulacji prawnych w tym zakresie, które pozwalałyby im na podejmowanie odpowiednich działań prewencyjnych.

W związku z powyższym, oprócz obowiązku utworzenia i prowadzenia punktów przyjęć zgłoszeń o naruszeniach, na podstawie zmian w ustawie Prawo telekomunikacyjne dostawcy usług telekomunikacyjnych obowiązani są do wzajemnej wymiany informacji o przypadkach przesyłania informacji niezamówionych na terenie kraju, w ramach utworzonych punktów. Jednocześnie zobowiązani są do przesyłania informacji o wszelkich zidentyfikowanych w ramach świadczonych usług przypadkach masowego przesyłania informacji niezamówionych oraz podjętych działaniach do centralnego, ogólnopolskiego punktu przyjmowania zgłoszeń, utworzonego przy Prezesie UKE. Punkt taki utworzony zostanie w celu gromadzenia i przetwarzania informacji na potrzeby prowadzonych postępowań, wykrywania i eliminowania przypadków masowego przesyłania informacji niezamówionych oraz współpracy międzynarodowej w tym zakresie. Z uwagi na specyfikę naruszeń Prezes UKE będzie mógł na mocy przepisów nowelizacji powierzyć utworzenie i prowadzenie ww. punktu innemu podmiotowi posiadającemu stosowne techniczne i kadrowe możliwości. Postępowanie w sprawach dotyczących nakładania kar pieniężnych za przesyłanie informacji niezamówionych toczyć się będzie na podstawie Kodeksu postępowania administracyjnego. Odstępstwa od tej reguły wynikają z charakteru, a przede wszystkim – skali naruszeń. W szczególności, Prezes UKE wszczyna z urzędu postępowanie w sprawach, które ze względu na liczbę przesyłania informacji niezamówionych stanowią zagrożenie dla świadczenia usług drogą elektroniczną lub usług telekomunikacyjnych.

Dodatkowym uprawnieniem Prezesa UKE pozwalającym mu na kompleksowe zbadanie sprawy przesyłania informacji niezamówionych oraz zebranie materiału dowodowego, jest kompetencja do występowania do dostawców usług telekomunikacyjnych i operatorów z wnioskiem o dostarczenie w wyznaczonym terminie informacji niezbędnych dla wypełnienia zadań Prezesa UKE w tym zakresie, w tym również danych osobowych abonentów.

Upoważnienie do przeprowadzania śledztw oraz zbierania informacji oraz dowodów jest punktem wyjściowym dla skutecznej polityki wykonawczej. Materiał dowodowy dotyczący nielegalnego spamu jest zazwyczaj w postaci elektronicznej i może być przechowywany na wielu niezależnych komputerach, urządzeniach lub sieciach w wielu krajach bądź jurysdykcjach. W tym kontekście, organ odpowiedzialny za wykonywanie prawa w zakresie niezamówionych informacji musi posiadać odpowiednie uprawnienia do rewizji i konfiskaty mienia w celu zachowania, dostępu do, przechwycenia, przeszukania oraz przejęcia elektronicznego materiału dowodowego. Najlepiej, jeżeli zakres zbieranego materiału dowodowego będzie szerszy niż tylko zapisy z przesyłania wiadomości, jako że potencjalne zapisy finansowe oraz powiązana korespondencja może pomóc w ustaleniu, kto zlecił, bądź w inny sposób był zaangażowany w wytwarzanie spamu. Dlatego Prezes UKE, w celu znalezienia i zabezpieczenia dowodów przesyłania informacji niezamówionych, jest uprawniony do kontroli pomieszczeń, w których zlokalizowano urządzenie służące przesyłaniu tych informacji. Do przeszukania i zatrzymania rzeczy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego. Prezes UKE może ponadto korzystać w trakcie postępowania z pomocy Policji. Dodatkowo, mając na uwadze, że podejrzanym o przesyłanie niezamówionych informacji jest szczególnie łatwo zorganizować zagubienie, zniszczenie, bądź ukrycie adekwatnych zapisów elektronicznych mogących stanowić dowód wykroczeń związanych ze spamem, wprowadzono przepisy o opóźnionym informowaniu o nakazach przeszukania. Zmiany w przepisach polegają również na rozszerzeniu zakresu przedmiotowego informacji niezamówionych. Na mocy obecnie obowiązujących przepisów, w szczególności ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, zakazane jest przesyłanie niezamówionych

informacji handlowych. Skala i zasięg zjawiska tzw. spamu skłaniają do weryfikacji zakresu informacji niezamówionych, których przesyłanie bez uprzedniej zgody odbiorcy powinno być zabronione. W świetle niniejszych zmian w ustawie Prawo telekomunikacyjne - zakazane jest przesyłanie zarówno informacji stanowiących informację handlową w rozumieniu ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, jak również informacji o charakterze ideologicznym, politycznym, rozrywkowym i charytatywnym. Przy czym dotyczy to zarówno informacji przesyłanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej, jak również z wykorzystaniem automatycznych systemów wywołujących, wizjofonu, telefaksu lub telefonu. Wyraźnie jednak należy podkreślić, iż celem zmian jest wyeliminowanie jedynie negatywnych aspektów bezpośredniego komunikowania się na odległość, a nie ograniczenie praw i wolności, stąd zakaz przesyłania informacji niezamówionych nie dotyczy informacji przesyłanych za pomocą wymienionych środków pomiędzy osobami fizycznymi, w celach osobistych niezwiązanych z prowadzoną przez te osoby, chociażby ubocznie, działalnością zarobkową, wykonywanym przez nie zawodem lub pełnioną funkcją.

Różnorodność środków telekomunikacyjnych wykorzystywanych do przesyłania informacji niezamówionych skłania do utworzenia odrębnego działu w ustawie Prawo telekomunikacyjne. Celem ujednoczenia przepisów niezbędne jest przeniesienie do nowego działu niektórych rozwiązań dotyczących zwalczania niezamówionych informacji handlowych z ustawy o świadczeniu usług telekomunikacyjnych. Nie zmienia się jednak kwalifikacja tego typu naruszeń jako czynu nieuczciwej konkurencji w rozumieniu ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.

Jednakże w celu jeszcze bardziej skutecznego zwalczania przesyłania informacji niezamówionych za pomocą sieci telekomunikacyjnych, w szczególności reklamy uciążliwej w rozumieniu przepisów ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji, w wyniku nowelizacji rozszerza się katalog podmiotów zdolnych do występowania z roszczeniami o Prezesa UKE, jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji zagraża lub narusza interesy odbiorcy usługi telekomunikacyjnej (abonenta).

Kolejną różnicą w stosunku do stanu obecnego jest rozszerzenie katalogu podmiotów potencjalnie odpowiedzialnych za określone naruszenia, poza samymi nadawcami, o zleceńodawców i podmioty, które odnoszą korzyści z przesłania informacji niezamówionych.

Poza zmianą kwalifikacji, zwiększeniu uległ także wymiar kary za tego rodzaju czyny. Karę wymierza Prezes UKE w wysokości uzależnionej od charakteru i skali konkretnego naruszenia. Wprowadzone zostały ponadto kary dla dostawców usług telekomunikacyjnych, którzy nie wywiązują się z obowiązku utworzenia i prowadzenia punktu przyjęć skarg na naruszenia bezpieczeństwa telekomunikacyjnego, a także na tych, którzy nie udzielają Prezesowi UKE żądanych informacji, bądź nie podejmują określonych przepisami prawa innych działań.

Proponowane zmiany przepisów są zgodne z przyjętą 22 listopada 2005 r. przez KERM „Decyzją w sprawie wskazania właściwego organu odpowiedzialnego za koordynację działań w zakresie zwalczania spamu w Polsce oraz za współpracę z organami innych Państw Członkowskich UE w tym zakresie”. Jednakże obowiązek utworzenia ogólnopolskiego punktu przyjęć zgłoszeń o przesyłaniu informacji niezamówionych ciąży na Prezesie UKE, który uprawniony jest do kontroli przestrzegania przepisów, decyzji oraz postanowień z zakresu telekomunikacji. Jest to organ właściwy do spraw przestrzegania przez operatorów publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych obowiązków dotyczących przetwarzania danych transmisyjnych nałożonych przepisami prawa telekomunikacyjnego.

Art. 176-182 Obowiązki na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego

Zmiany proponowane w art. 176 – 182 ustawy Prawo telekomunikacyjne są zmianami, których wprowadzenie ma zadanie dopasowanie siatki pojęciowej stosowanej w ustawie – Prawo telekomunikacyjne i w ustawach kompetencyjnych precyzujących zadania organów państwowych posiadających uprawnienia do prowadzenia działań operacyjnych z wykorzystaniem teleko-

munikacji, a także w innych przepisach ustawowych dotyczących sytuacji szczególnych zagrożeń i powinności przedsiębiorców związanych z wykonywaniem obowiązków związanych z obronnością państwa. Wprowadzone zmiany mają za zadanie wyraźne odróżnienie, poprzez wydzielenie odrębnych tematycznie jednostek redakcyjnych ustawy, obowiązków związanych z działaniami przedsiębiorców telekomunikacyjnych w sytuacjach szczególnych zagrożeń, wprowadzania dodatkowych ograniczeń i obowiązków w funkcjonowaniu sieci telekomunikacyjnych i świadczeniu usług oraz utrzymywaniu i odtwarzaniu zdolności usługowych przedsiębiorców na zasadach preferencyjnych, współpracy z uprawnionymi organami państwowymi prowadzącymi działania operacyjne oraz obowiązków w zakresie zachowywania danych związanych z połączeniami telekomunikacyjnymi, obligatoryjnie zatrzymywanych przez przedsiębiorcę dla potrzeb ścigania sprawców przestępstw i prowadzenia w tym względzie postępowań sądowych. Dotychczasowy kształt przepisów działu VIII powodował powstawanie trudności interpretacyjnych, w szczególności dotyczących zakresu zobowiązań oraz organów państwowych na rzecz których realizowane były obowiązki związane z obronnością, bezpieczeństwem państwa oraz bezpieczeństwem i porządkiem publicznym. Proponowane zmiany mają na celu uniknięcie wymienionych wyżej problemów interpretacyjnych.

Przepisy znowelizowanego działu VIII ustawy określają warunki dostępu i utrwalania oraz rodzaje danych podlegających retencji, których jednoznaczne i szczegółowe określenie nastąpi w drodze rozporządzenia. Przepisy te określają jako podstawowy sposób realizacji obowiązków w zakresie wspierania działań operacyjnych – udostępniania danych telekomunikacyjnych i treści przekazów za pomocą interfejsów na zasadach określonych w porozumieniach zawartych przez uprawnione podmioty z przedsiębiorcą telekomunikacyjnym. Porozumienie może określać współudział stron w kosztach zastosowania interfejsów. Jest to istotna różnica w stosunku do poprzednich regulacji ustawy, które przyjmowały rozwiązania oparte na interfejsie jedynie jako opcję. Proponowane przepisy nie zawierają rozwiązań szczegółowych, w zakresie ochrony danych, wykraczających poza ochronę tajemnicy telekomunikacyjnej,

gdyż wymogi szczegółowe w zakresie niezbędnym do zastosowania przy wykonywaniu obowiązków określonych w dziale VIII, a w szczególności w art. 179 i 180a zależą od przyjętego sposobu realizacji ww. zadań i określone są przepisami odrębnymi, w tym w szczególności przepisami ustawy o ochronie informacji niejawnych i ustawy o ochronie danych osobowych. Przepisy tych ustaw mają zastosowanie niezależnie od minimalnego standardu zabezpieczenia danych telekomunikacyjnych, określonego w dziale VII ustawy.

Artykuł 176 otrzymał brzmienie, które w swej treści zawiera poprzedni art. 179 ust. 1.

Został dodany nowy artykuł art. 176a, który wprowadza definicję sytuacji szczególnych zagrożeń, postulowanej przez środowisko przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Zaproponowana definicja oparta jest na siatce pojęciowej zaczerpniętej z ustaw o stanach nadzwyczajnych i uwzględnia również sytuacje związane z awariami technicznymi i uszkodzeniami infrastruktury telekomunikacyjnej przedsiębiorcy. W ust. 2 ograniczono zakres zawartości planów wykluczając z niego obszary tematyczne określone w poprzednich przepisach w art. 176 ust. 2 pkt 4 oraz częściowo art. 176 ust. 2 pkt 7 (priorytety). W znowelizowanych przepisach ujęto poza aspektami związanymi ze świadczeniem usług telekomunikacyjnych także problematykę dostarczania sieci na zasadach preferencyjnych, bardzo istotną, a niestety pominiętą w przepisach dotychczasowych.

Nowy przepis art. 176a ust. 4 określa, w którym momencie przedsiębiorca praktycznie podejmuje działania określone w planie i od jakich organów uzyskuje ewentualną informację o wystąpieniu sytuacji szczególnych zagrożeń. Wprowadzenie przepisu było postulowane przez środowisko przedsiębiorców.

Natomiast w kolejnym nowym przepisie art. 176a ust. 5 zostały wymienione organy, z którymi przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie dokonywał ugodnienia zawartości planu.

W art. 176a ust. 6 rozszerzono delegację do wydania rozporządzenia o określenie organów dokonujących uzgodnień planów przedsiębiorców. Zmieniono także delegację w zakresie określenia przedsiębiorców i rodzajów działalności

telekomunikacyjnej nie podlegających obowiązkowi sporządzenia planu. Dodano również zakres uzgodnień planu z organami, wymienionymi w art. 176a ust. 5.

Uchylenie art. 177 ust. 1 i 2 spowodowane jest małą czytelnością i brakiem jednoznaczności przepisów dotychczasowych, rezygnacją z wprowadzania do przepisów ustawowych obowiązków z zakresu świadczenia usług o określonych priorytetach, spowodowaną brakiem technicznej standaryzacji w tym zakresie oraz praktycznym brakiem możliwości wydania rozporządzenia, delegacja do wydania którego znajdowała się w art. 177 ust. 2. Najistotniejszy przepis dotychczasowego art. 177 ust. 1 znajduje swoje odzwierciedlenie w nowym art. 176a ust 4, w którym łącznie z przepisami art. 176a ust. 2 pkt 2 oraz art. 176a ust. 6 pkt 2 określono jakie podmioty i w jaki sposób wskazane, będą podmiotami dla których realizowane jest świadczenie usług i dostarczania sieci, a także utrzymania ciągłości i ich odtwarzanie, na zasadach preferencyjnych.

W art. 177 dokonano zmian redakcyjnych w związku z uchyleniem ust. 1 i 2.

Zmiana art. 178 ust. 1 pkt 1 jest konsekwencją zmian w art. 176 i 177.

Nowe brzmienie art. 178 ust 2 podyktowane jest tym, że w przepisach dotychczasowych określono zbyt wąski i zamknięty katalog podmiotów mogących występować z wnioskiem do Prezesa UKE o wydanie decyzji określonych w art. 178 ust 1. W sytuacjach szczególnych zagrożeń podmiotami takimi mogą być także podmioty koordynujące działania ratownicze, organy zarządzania kryzysowego oraz służby ustawowo powołane do niesienia pomocy.

W art. 178 ust. 3 zawarto zamknięty katalog organów, które mogą dysponować technicznymi środkami, których zastosowanie ma na celu uniemożliwienie na określonym, ograniczonym obszarze, świadczenie usług telekomunikacyjnych. Jednocześnie przepis dotychczasowy mówiący jedynie o uniemożliwieniu połączeń telefonicznych nie był możliwy do wykonania z powodów technicznych. Uchylenie ust. 1 i 2 w art. 179 jest związane z przebudową całego rozdziału VIII. Uchylenie ust. 1 jest podyktowane zbędnością tego przepisu. Przepis ten w istocie wskazywał jedynie na obowiązek wykonywania

zadań w zakresie obronności, bezpieczeństwa państwa, bezpieczeństwa i porządku publicznego określonych w ustawie i przepisach odrębnych.

Przepis art. 179 ust. 1 został przeniesiony z niewielkimi zmianami do oddzielnej jednostki redakcyjnej tj. art. 176.

Przepis art. 179 ust. 2, w ramach porządkowania przepisów całego rozdziału, jako przepis budzący poważne kontrowersje i problemy interpretacyjne, gdyż wiązano go wprost z obowiązkami z zakresu przygotowania warunków do realizacji przez uprawnione organy państwowe kontroli operacyjnej, został przeniesiony z niewielkimi zmianami do oddzielnej jednostki redakcyjnej, tj. art. 180g.

Zmiany wprowadzone w art. 179 ust. 3 mają na celu ujednoczenie siatki pojęciowej stosowanej w ustawie Prawo telekomunikacyjne i w ustawach kompetencyjnych precyzujących zadania organów państwowych posiadających uprawnienia do prowadzenia kontroli operacyjnej w telekomunikacji. W tym względzie wprowadzono w ust. 3 pojęcie „warunków dostępu i utrwalania” oraz „przekazów telekomunikacyjnych”, zdefiniowane na podstawie pojęć użytych w ustawach kompetencyjnych. Dodatkowo dokonano zmiany poprzez ukierunkowanie wskazania przez uprawnione podmioty „użytkownika końcowego” w miejsce, występującego w poprzedniej redakcji art. 179 ust. 3 wskazania „treści i danych” co było organizacyjnie i technicznie niemożliwe. W związku z niejasnością, którą powodowało poprzednie określenie podmiotów uprawnionych, szczególnie w kontekście jednoczesnego i wzajemnie niezależnego dostępu, przyjęto rozwiązanie definiujące jako „uprawnione podmioty”, Policję, Straż Graniczną, Agencję Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Służbę Kontrwywiadu Wojskowego, Żandarmerię Wojskową, Centralne Biuro Antykorupcyjne i wywiad skarbowy. Wprowadzono też pojęcie „podmiotów pośredniczącego” wyłonionego spośród podmiotów uprawnionych. Dodano również wyrazy „urządzenia końcowego”, które ma na celu ujednoczenie i doprecyzowanie zasad współpracy uprawnionych podmiotów z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi, które wynikają zarówno z przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne jak i ustaw kompetencyjnych uprawnionych podmiotów.

Został wprowadzony nowy art. 179 ust. 3a, który ze względów legislacyjnych został wyodrębnienia z art. 179 ust. 3.

W art. 179 ust 4 oraz nowych ust. 4a-4c wprowadzono jako podstawowy sposób realizacji przedmiotowych obowiązków – sposób oparty na interfejsach przygotowywanych przez przedsiębiorcę – zlokalizowanych w miejscach obejmowanych przez sieć przedsiębiorcy telekomunikacyjnego i wskazanych przez uprawnione podmioty, na zasadach określonych w porozumieniach zawartych przez uprawnione podmioty z przedsiębiorcą telekomunikacyjnym. Interfejsy powinny umożliwić wskazanie przez uprawnione podmioty użytkownika końcowego lub zakończenie sieci bez udziału służb technicznych przedsiębiorcy telekomunikacyjnego, a w przypadku braku możliwości technicznych – przy ich minimalnym współudziale. Porozumienie może określać współudział stron w kosztach zastosowania interfejsów. Przepis ust. 4b określa sposób postępowania, gdy nie dojdzie do porozumienia w zakresie zastosowania interfejsu. W tym przypadku, jako opcjonalne pozostanie inne rozwiązanie techniczne przygotowane przez przedsiębiorcę, jednak spełniające minimalne wymogi określone w stosownym rozporządzeniu, które zostanie wydane na podstawie art. 179 ust. 12. Delegacja zawarta w art. 179 ust. 12 zastępuje obecną delegację zawartą w art. 181.

Przepis art. 179 ust. 4c dopuszcza wspólne przygotowanie interfejsu przez kilku przedsiębiorców.

Zmiany w art. 179 ust. 5 mają charakter dostosowawczy w związku ze zmianą terminologii użytej w dziale VIII ustawy.

W art. 179 ust. 6-6b zawarto znowelizowany przepis dotyczący zawieszenia obowiązku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania treści przekazów telekomunikacyjnych i danych związanych z tymi przekazami, określonych w ustawie. W związku z niejasnościami interpretacyjnymi zrezygnowano z pojęcia „odroczenia terminu”, natomiast wprowadzono możliwość czasowego zawieszenia, w całości lub w części, obowiązku zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, które będzie mogło być zastosowane wyłącznie na czas określony nie dłuższy niż 3 miesiące, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, na wniosek zainteresowanego przedsiębiorcy telekomunikacyjnego.

Istotą rozwiązania wprowadzającego cesurę czasową w przypadku wydawania przez Prezesa UKE decyzji zawieszających wykonanie przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązków na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa jest konieczność ograniczenia działań przedsiębiorców polegających na stałym odraczaniu i faktycznym braku wykonywania nałożonych na nich – już w 2004 r. – przez ustawodawcę obowiązków. Zgodnie z zaproponowaną zmianą, Prezes UKE, zostałby wyposażony w dokumentację realizacji obowiązków przez przedsiębiorcę, i mógłby na podstawie jej analizy w sposób bardziej efektywny, przy pomocy instrumentów ustawowych, egzekwować ich wykonanie.

W tym kierunku idzie również propozycja sformułowana w nowym ust. 6a., który przewiduje, że kolejne, po upływie 3 miesięcznego terminu, zawieszenie przez Prezesa UKE wykonania obowiązków przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego może być dokonane po wyrażeniu pozytywnej opinii podmiotów uprawnionych.

Zmiana w art. 179 ust. 8 pkt 1 i 2 polega na usunięciu niejasnego odwołania do wymogów przepisów odrębnych, które spełniać powinny osoby reprezentujące przedsiębiorcę w zakresie przewidzianym przepisami art. 179. Dodatkowy pkt 3 obliguje przedsiębiorców do podania Prezesowi UKE informacji uzupełniającej, w przypadku skorzystania kilku z nich z możliwości przygotowania i wspólnego eksploataowania interfejsów. Zmiany w art. 179 ust. 10 mają charakter porządkujący.

Uchylony przepis art. 179 ust. 11, po wprowadzeniu stosownych korekt, związanych ze zmianą terminologii, znajduje się w proponowanej nowelizacji w art. 179 ust. 5.

Art. 179 ust. 12 i precyzuje delegację do wydania rozporządzeń. Delegacja zawarta w art. 179 ust. 12 zastępuje uchylony przepis delegujący zawarty w art. 181, w poprzednich przepisach ustawy. Nowy przepis uwzględnia nowelizację siatki pojęciowej oraz konsekwencje zmian wprowadzonych w całym art. 179. Nowy przepis art. 179 ust. 12 zastępuje uchylony przepis delegujący zawarty w art. 182 ustawy. Po nowelizacji przepis ten upoważnia Radę Ministrów do określenia wymagań i sposobu zapewnienia warunków

dostępu i utrwalania, o których mowa w art. 179 ust. 3, warunków, jakie muszą być spełnione w celu zawieszenia, o którym mowa w art. 179 ust. 6, rodzaje działalności telekomunikacyjnej lub rodzaje przedsiębiorców telekomunikacyjnych nie podlegających obowiązkowi zapewnienia warunków dostępu i utrwalania, o których mowa w art. 179 ust. 3.

Przepis ustawy wprowadza nowe przepisy związane z implementacją dyrektywy UE w sprawie obowiązkowej retencji danych telekomunikacyjnych.

Nowy art. 180a stanowi pierwszą część implementacji do krajowego porządku prawnego dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych. Przepis art. 180a ust. 1 pkt 2 nakłada na operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej oraz dostawcę publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych, obowiązek przechowywania danych przez 48 miesięcy. Drugą częścią tej implementacji będzie wydanie szczegółowych rozporządzeń zgodnie z delegacją zawartą w art. 180c ust. 2.

Przepisy art. 180a ust. 1 i 2 określają obowiązek wynikający z Dyrektywy, a w art. 180c zawierają ogólną klasyfikację danych podlegających retencji.

Wnioskodawcą wydłużenia retencji danych do 48 miesięcy jest Ministerstwo Sprawiedliwości.

Zasadność wydłużenia retencji danych do 48 miesięcy, w oparciu o art. 12 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 roku nr 2006/24/EC, oceniana jest przez Komisję Europejską na podstawie kryteriów ściśle wskazanych w art. 12 ust. 2 tej dyrektywy. Wydłużenie retencji nie jest zatem dopuszczalne w wypadku, gdy staje się środkiem jednostronnej dyskryminacji lub ukrytego ograniczenia w handlu pomiędzy państwami członkowskimi UE (arbitrary discrimination or a disguised restriction of trade between Member States), a nadto gdy stwarza przeszkody w funkcjonowaniu rynku wewnętrznego (constitute an obstacle to the functioning of the internal market).

W ocenie Ministerstwa Sprawiedliwości, brak jest jakichkolwiek przesłanek wskazujących, iż wydłużenie okresu przechowywania danych telekomunikacyjnych z 24 do 48 miesięcy negatywnie wpłynie na funkcjonowanie rynku wewnętrznego i handel pomiędzy państwami członkowskimi. Wydłużenie tego

okresu nie będzie także stanowić naruszenia podstawowych praw i wolności obywatelskich, gdyż ingerencja w tę sferę życia prywatnego będzie, tak jak w obecnym stanie prawnym, następować tylko i wyłącznie w celu zapewnienia interesu bezpieczeństwa narodowego i publicznego, jak również ochrony praw i swobód innych obywateli.

Zauważyć przy tym należy, że dyrektywa nr 2006/24/EC w art. 12 ust. 1 nie egzemplifikuje w żaden sposób, jakiego rodzaju szczególne okoliczności (*particular circumstances*) muszą wystąpić w państwie członkowskim, aby podjęło ono środki zmierzające do wydłużenia okresu retencji danych telekomunikacyjnych. Prowadzi to do wniosku, że okoliczności te mogą mieć charakter zróżnicowany, uzależniony od sytuacji wewnętrznej w Państwie Członkowskim, a co za tym idzie nie ma przeszkód, aby retencja danych została wydłużona w związku z wysokim poziomem przestępczości oraz z uwagi na specyfikę procedury karnej w określonym państwie członkowskim.

W realiach postępowań karnych prowadzonych w Polsce wskazać należy, że bilingi telefoniczne i dane dotyczące lokalizacji telefonów komórkowych, a więc dane telekomunikacyjne, są niejednokrotnie podstawowymi dowodami w sprawach o najpoważniejsze przestępstwa o charakterze kryminalnym lub gospodarczym i tylko dzięki nim możliwe jest rozpracowanie i rozbicie przez organy ścigania wielu zorganizowanych grup przestępczych oraz ustalenie ich struktury i członków tych grup.

Nadmienić należy, że z roku na rok obserwowany jest wzrost spraw, w których dowód w postaci bilingów wykorzystywany jest w postępowaniach karnych.

Z praktyki polskich organów wymiaru sprawiedliwości wynika, że w dalszym ciągu nie słabnie zainteresowanie zorganizowanych grup przestępczych rozwijaniem działalności przestępczej w sektorze gospodarki, w szczególności biorąc pod uwagę niedawną transformację gospodarki do standardów wolnorynkowych.

Działalność ta, na tle innych państw europejskich, jest szczególnie nasiloną na rynku paliw płynnych. Do rozpoznanych form działalności przestępczej w sektorze paliwowym należą:

- sprowadzanie z zagranicy oleju napędowego deklarowanego w postępowaniu celnym jako olej opałowy, a następnie fakturowe przeklasyfikowywanie tego produktu na olej napędowy w obrocie krajowym,
- sprowadzanie z zagranicy benzyny bezołowiowej lub wysoko oktanowej, deklarowanej w postępowaniu celnym jako komponenty lub inne nie objęte podatkiem akcyzowym produkty ropopochodne (benzyny niskiej jakości lub benzyna bazowa) oraz dokumentacyjne przeklasyfikowywanie tych produktów na pełnowartościowe benzyny w obrocie krajowym,
- nabywanie olejów opałowych lub komponentów paliwowych w rafineriach krajowych i ich dokumentacyjne przeklasyfikowywanie na olej napędowy, przy wykorzystaniu łańcucha firm pozorujących uczestniczenie w obrocie paliwami,
- korzystanie z ulg podatkowych dla producentów oleju napędowego z wykorzystaniem komponentów uzyskanych z regeneracji olejów przepracowanych, a także nabywanie olejów i komponentów pełnowartościowych oraz zbywanie ich jako oleju przepracowanego do rafinerii,
- nielegalne oczyszczanie i mieszanie oleju opałowego i benzyny z innymi produktami ropopochodnymi oraz wprowadzanie ich do obrotu handlowego jako pełnowartościowych paliw ciekłych,
- pozorowanie obrotu paliwami ciekłymi w celu uzyskania bezpodstawnego zwrotu podatku naliczonego VAT i podatku akcyzowego,
- korzystanie z instytucji tzw. zawieszanej akcyzy przez podstawione firmy.

Wzrasta także zjawisko nielegalnego obrotu gazem. Jak dotychczas, rozpoznano kilka sposobów działania przestępczego w tym zakresie. Podstawę dokonywania przestępstw stanowi fakt, iż w przypadku sprzedaży na terytorium kraju gazu płynnego propan-butan z przeznaczeniem do zaopatrywania stacji paliwowych LPG naliczana i odprowadzana jest akcyza. Natomiast w przypadku sprzedaży tego gazu z przeznaczeniem na cele grzewcze lub komunalne następuje procedura zawieszenia, a następnie zwolnienia podatkowego.

Polska postrzegana jest coraz częściej jako kraj produkcji i nielegalnego tranzytu wyrobów tytoniowych ze wschodu Europy i krajów azjatyckich do Europy Zachodniej. Ustalone trasy przerzutowe prowadzą poprzez: kraje skandynawskie, Niemcy, Belgię, do Francji i Holandii. Szerokim rynkiem zbytu jest również Wielka Brytania - przerzut drogą morską (przeładunek prowadzony jest z Indonezji, Emiratów Arabskich przez Polskę i Niemcy). Polacy jako członkowie grup przestępczych zaangażowanych w powyższy proceder nie tylko uczestniczą w działaniach na poszczególnych etapach przemytu towarów, lecz pełnią również funkcje kierownicze.

W Polsce na dużą skalę odbywa się także pozyskiwanie przez organizacje przestępcze firm handlowych, spedycyjnych, lecz przede wszystkim przedsiębiorstw produkcyjnych, czy też agencji celnych działających w strefie przygranicznej, w celu wykorzystywania ich możliwości w zakresie prowadzenia odpraw i przewozu nielegalnego towaru oraz podejmowania działań w celu jego maskowania. W zakresie ich tworzenia uwidacznia się współpraca pomiędzy grupami z terenu środkowej Polski z grupami działającymi na terenach przygranicznych województw. Nieodłącznie tego rodzaju przestępczości granicznej towarzyszy korupcja wśród służb granicznych. Niekiedy funkcjonariusze Urzędów Celnych czy Straży Granicznej, bądź osoby powiązane z nimi towarzysko czy rodzinnie, stanowią kolejne ogniwo działalności grup przestępczych.

Ponownie obserwuje się wzrost aktywności grup przestępczych w działaniu na szkodę instytucji bankowych, kapitałowych i finansowych, polegające na wyłudzeniu kredytów i leasingów przy wykorzystaniu fałszywych dokumentów. W tym obszarze odnotowano działania przestępcze polegające na zmuszaniu osób, nie związanych z działalnością kryminalną, do pobierania kredytów bankowych, a w dalszej kolejności wymuszanie na nich przekazywania otrzymanych transz w gotówce na rzecz grup przestępczych. Stwierdzono pozyskiwanie do realizacji celów przestępczych osób z kierownictwa instytucji finansowych, przedstawicieli firm brokerskich, rzeczoznawców majątkowych. Odnotowano aktywność przestępczą w zakresie obrotu bezgotówkowego, przy

użyciu kart bankomatowych oraz wprowadzanie do obiegu fałszywych kart płatniczych.

Stwierdzono także znaczną aktywność przestępczą w zakresie fałszerstwa kart płatniczych oraz wyłudzeń towarów i kwot pieniężnych przy użyciu sfalszowanych środków płatniczych. W ramach rozpoznania odnotowano nie tylko wysoką aktywność przestępczą członków grup trudniących się wspomnianym procederem, lecz także profesjonalizm i merytoryczny wewnętrzny podział zadań (dostarczyciele skradzionych kart, członkowie grupy zatrudnieni jako kasjerzy w sklepach, współpracujący barmani i kelnerzy, osoby dokonujące kradzieży kieszonkowych w środkach komunikacji, członkowie zajmujący się pobieraniem pieniędzy z bankomatów, hakerzy odpowiedzialni za włamania do systemów bankowych), oraz powiązania o charakterze międzynarodowym. W skład grupy oprócz obywateli polskich wchodziło: Niemcy, Turcy, Włosi, Albańczycy, obywatele Ukrainy.

Cech przestępczości zorganizowanej nabrała również nielegalna działalność z wykorzystaniem elektronicznych instrumentów płatniczych. Grupy przestępcze wyraźnie dostrzegły łatwość, z jaką w krótkim czasie można zarobić duże sumy pieniężne wykorzystując kartę płatniczą, która jako międzynarodowy instrument płatniczy używana jest na całym świecie. Ponadto, sfalszowane karty płatnicze stały się środkiem płatniczym wykorzystywanym przez organizacje terrorystyczne, zapewniającym im łatwość dokonywania płatności z różnych miejsc na świecie.

Wspomniane powyżej formy nielegalnej działalności wymagają od sprawców nawiązania i utrzymywania znacznej ilości kontaktów przestępczych w wymiarze międzynarodowym, zaś bezpośrednio przy popełnianiu czynów zabronionych – realizacji połączeń telefonicznych (niejednokrotnie przy użyciu kilku lub nawet kilkunastu numerów abonenckich). Skala powyższych przestępczych przedsięwzięć i generowanych przez nie zysków zdecydowanie wyróżnia polską przestępczość gospodarczą i kryminalną na tle podobnych patologicznych zjawisk w innych krajach Unii Europejskiej.

Podkreślić należy, że wykonywane w śledztwach analizy połączeń telefonicznych, oparte na bilingach uzyskanych od operatorów telefonicznych,

pozwalają także na uzyskanie innych kolejnych dowodów, w szczególności z zeznań nieznanymi dotychczas świadków oraz z kontroli i utrwalania rozmów telefonicznych, co w konsekwencji przybliży organy ścigania do prawidłowych ustaleń faktycznych i umożliwi pociągnięcie sprawców do odpowiedzialności karnej.

Specyfika funkcjonowania najgroźniejszych, zorganizowanych grup przestępczych wskazuje, że ich rozbitcie jest niejednokrotnie możliwe dopiero po upływie kilku lat działalności, gdyż dopiero wówczas udaje się pozyskać źródła dowodowe pozwalające na identyfikację poszczególnych sprawców i popełnionych przez nich przestępstw. Nadto, w przypadku postępowań przygotowawczych dotyczących przestępczości zorganizowanej, obejmują one działalność takich grup prowadzoną przez okres kilku, bądź nawet kilkunastu lat. Dlatego też potrzeba weryfikacji określonych dowodów, w drodze uzyskania bilingów i innych danych telekomunikacyjnych, może zaistnieć nawet z kilkuletnim odstępem w stosunku do realizowanych połączeń telefonicznych lub wysyłanych wiadomości tekstowych.

Jeżeli zatem, dane telekomunikacyjne przechowywane będą jedynie przez okres 24 miesięcy, istnieje niska szansa na wykorzystanie bilingów w procesie wykrycia sprawców najpoważniejszych przestępstw, zwłaszcza, gdy od chwili zdarzenia do czasu uzyskania informacji o numerze telefonu komórkowego, którym posłużył się sprawca, upłynął wskazany powyżej termin. W konsekwencji może to nie tylko paraliżować, czy utrudniać prowadzenie śledztw, ale także skutkować bezpowrotną utratą istotnych środków dowodowych.

Art. 180a ust. 3 i 4 reguluje istotną kwestię przejęcia danych telekomunikacyjnych od upadłego operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych. Dane mogą stanowić bardzo ważny materiał dowodowy w postępowaniach karnych, dlatego powinny być one w dalszym ciągu przechowywane przez operatora – następcę prawnego operatora, który zaprzestał działalności. Dane takie byłyby przejęte przez Prezesa UKE na zasadach określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów. Konsekwencją tych propozycji jest zmiana w ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze (nowy ust. 6 w art. 53).

W art. 180d określone zostały organy państwowe, którym przedsiębiorcy telekomunikacyjni podlegający wykonywaniu obowiązków retencyjnych, udostępniają zgromadzone dane. Art. 180d stanowi także, iż do ochrony danych zgromadzonych przez przedsiębiorców mają zastosowanie przepisy odrębne. Art. 180e ogranicza dostęp do danych podlegających retencji jedynie do upoważnionych pracowników przedsiębiorców telekomunikacyjnych. W art. 180b dopuszcza się możliwość wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 180a (zatrzymywania, przechowywania i udostępniania oraz chronienia danych) wspólnie przez kilku przedsiębiorców. Art. 180c ust. 2 stanowi delegację dla ministra właściwego do spraw łączności do wydania rozporządzenia określającego szczegółowy wykaz danych podlegających retencji oraz rodzajów operatorów publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych zobowiązanych do zatrzymywania i przechowywania określonych rodzajów danych telekomunikacyjnych. Zważywszy na dwustopniowy proces wdrożenia dyrektywy retencyjnej odrębnie dla danych związanych z dostępem do Internetu, telefonii internetowej i internetowej poczty elektronicznej delegacja powyższa będzie wymagała wydania dwu odrębnych rozporządzeń.

Przepis art. 180f umożliwia wyznaczenie przez Radę Ministrów, w drodze rozporządzenia, podmiotów pośredniczących, do wykonywania zadań, o których mowa w art. 179 ust. 3, 180a ust. 1 pkt 3 lub 180d ustawy Prawo telekomunikacyjne, na rzecz innych uprawnionych podmiotów. Przepis ten wprowadza nowy mechanizm współpracy z przedsiębiorcami telekomunikacyjnymi.

Wyłonienie spośród uprawnionych podmiotów, podmiotów pośredniczących, przyjmujących na siebie ciężar pośrednictwa na rzecz pozostałych uprawnionych podmiotów, ma na celu ustalenie i wdrożenie jednolitych procedur współpracy z przedsiębiorcami. Wprowadzenie nowego mechanizmu pośredniczącego przyczyni się do usunięcia wielu dotychczasowych barier wynikających ze zróżnicowanych celów i strategii.

Przepis art. 180g w związku z ustawą z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez

przedsiębiorców (Dz. U. z 2001 r. nr. 122 poz. 1320) nakłada administracyjny obowiązek do wykonywania zadań w zakresie przygotowania i utrzymania infrastruktury telekomunikacyjnej dla systemów łączności na potrzeby obronne państwa, w tym systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, obowiązek ten spoczywa na przedsiębiorcy telekomunikacyjnym. Obowiązki te nakładane są na podstawie decyzji wydanych przez organy administracji rządowej właściwe w zakresie organizowania i sprawowania nadzoru nad realizacją tych zadań, po zawarciu umów pomiędzy przedsiębiorcami, a tymi organami. Przepis art. 180h nie przesądza wprost kwestii ponoszenia wydatków związanych z wykonywaniem zadań przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych, natomiast przytoczone przepisy ustawy o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców z dnia 23 sierpnia 2001 r. – art. 7 ust. 2 – mówią o finansowaniu zadań z budżetu państwa.

Przepis art. 180h umożliwia uzyskiwanie danych, niezbędnych do realizacji przez Prezesa UKE, przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 sierpnia 2004 r. w sprawie przygotowania i wykorzystania systemów łączności na potrzeby obronne państwa (Dz. U. Nr 180, poz. 1855), nakładających na Prezesa UKE obowiązek dokonywania analizy możliwości przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie ich wykorzystania na potrzeby obronne państwa oraz utworzenia bazy danych o przedsiębiorcach telekomunikacyjnych, niezbędnej do przygotowania i wykorzystania obronnych systemów łączności.

Proponowany przepis umożliwi pozyskiwanie danych niezbędnych do tworzenia takiej bazy oraz aktualizacji centralnej bazy danych o systemach łączności na potrzeby obronne państwa zarządzanej przez Ministra Obrony Narodowej. Dotychczas nie było narzędzia prawnego pozwalającego skutecznie pozyskiwać ww. danych. Wprowadzenie tego przepisu umożliwi Prezesowi UKE właściwe wykonywanie zadań w zakresie obronności.

Art. 180i ust. 3 zawiera delegację do wydania rozporządzenia, którego przepisy określą wzór formularzy służących do przekazywania informacji Prezesowi UKE .

Uchylenie przepisów art. 181 i 182 ustawy Prawo telekomunikacyjne, przepisem art. 1 pkt 112 projektowanej ustawy jest konsekwencją przebudowy działu VIII ustawy Prawo telekomunikacyjne, przeniesienia delegacji z art. 181 i 182 do nowego art. 179 ust. 12

Art. 184a

Przewiduje się pobieranie opłat od podmiotu aktualizującego bazę danych zawierającą przeniesione numery przydzielone abonentom (art. 71). Wysokość, termin i sposób uiszczania tej opłaty będą określone w drodze rozporządzenia.

Art. 185 ust. 4

Z uwagi na to, iż wpływy z opłat stanowią dochody budżetu państwa zgodnie z art. 186 Prawa telekomunikacyjnego to wnosi się je na rachunek dochodów UKE. W sposób wskazany powyżej określa się nazwę tego rachunku. Określenie wnoszenia powyższych opłat w tym miejscu wynika z tego, iż nie ma tu delegacji do uregulowania kwestii wnoszenia jednorazowych opłat w rozporządzeniu. W zakresie pozostałych opłat wnoszonych do UKE w aktach wykonawczych znajdują się analogiczne uregulowania.

Art. 185 ust. 5 pkt 2 lit. d

Pozostawienie dotychczasowego zapisu dotyczącego urządzeń RSŁA, DECT i CT2, uzasadniona jest ich ciągłą eksploatacją. Dotychczasowa wysokość opłat wynikająca z szerokości pasma zajmowanego przez te systemy różni się zdecydowanie od wysokości opłat wynikających z zapisu ust. 5 pkt 2 lit. c.

W przypadku pozostałych systemów radiowego dostępu abonenckiego, dla których w dotychczasowym zapisie przewidziano opłatę w wysokości – 200 złotych, za każdy 1 MHz pasma, możliwe było zakwalifikowanie ich do zapisu ust. 5 pkt 2 lit. c.

Art. 185 ust. 5 pkt 3 lit. a

Opłata powinna dotyczyć prawa do dysponowania częstotliwością przez każdą naziemną stację satelitarną pracującą w każdej służbie satelitarnej, bez ograniczeń do stacji stałych w służbie stałej satelitarnej.

Art. 185 ust. 5 pkt 4 lit. c

Zgodnie z Decyzją ECC/DEC/03(03) z 17.10.2003 r., w sprawie wycofania Decyzji ERC 97(08), system TFTS nie będzie wdrażany w Europie.

Art. 185 ust. 6

Dokonano obniżenia z 50% do 20% rocznej opłaty za prawo do dysponowania częstotliwością przez organizacje pożytku publicznego oraz podmioty wykonujące zadania związane z bezpieczeństwem, ratowaniem życia i zdrowia ludzkiego oraz prowadzeniem i uczestnictwem w akcjach zapobiegania i łagodzenia skutków klęsk żywiołowych i katastrof. Obniżenie do 20% opłat ma na celu zmniejszenie obciążenia budżetu ww. jednostek. Zaoszczędzone środki będą mogły być przeznaczone na lepsze wyposażenie np. w sprzęt ratunkowy. W przypadku radiokomunikacji lądowej przeznaczonej wyłącznie dla zapewnienia bezpieczeństwa publicznego transportu kolejowego obniżenie wysokości opłaty podyktowana jest proporcjami wykorzystania kanałów radiowych przez obecnych operatorów sieci komórkowych w stosunku do potencjalnego wykorzystania kanałów radiowych w sieci GSM-R, w której przewidywana jest dziesięciokrotnie mniejsza ilość abonentów niż w przypadku sieci GSM.

Dla jednostek organizacyjnych, których statutowym obowiązkiem jest planowanie, prowadzenie i uczestnictwo w akcjach zapobiegania i łagodzenia skutków klęsk żywiołowych i katastrof (np. straż pożarna, sztaby kryzysowe), które podlegają bezpośrednio pod resort MSWiA, na obecnym etapie trudno jest ocenić w jakim stopniu zostaną zmniejszone wpływy do budżetu.

Art. 185 ust. 6b

Brak takiego uregulowania stawiał w niekorzystnej sytuacji podmioty wykorzystujące częstotliwości na terenach o małej gęstości zaludnienia, co pogłębiało brak opłacalności budowy sieci na takich terenach (np. tereny w woj. warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim).

Art. 185 ust. 7 pkt 1

Częstotliwości: 2174,5 kHz, 2182 kHz, 2187,5 kHz, są częstotliwościami stosowanymi w niebezpieczeństwie i dla zapewnienia bezpieczeństwa zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie prowadzenia nasłuchu radiowego na potrzeby Morskiej Służby Poszukiwania i Ratownictwa oraz przepisami Regulaminu Radiokomunikacyjnego. Częstotliwości w zakresie 406,0406,1 MHz, przeznaczone są dla stacji satelitarnych radiopław małej mocy do lokalizacji katastrof (zgodnie z art. 31 Regulaminu Radiokomunikacyjnego oraz załącznikiem 13 do Regulaminu Radiokomunikacyjnego).

Art. 185 ust. 7

Do dotychczasowego zapisu dodany został zwrot „oraz w zakresie 406,0-406,1 MHz” wynikający z tego, iż częstotliwości te, zgodnie z przepisami Regulaminu Radiokomunikacyjnego, użytkowane są przez służące do lokalizacji katastrof, pracujące w systemie Cospas-Sarsat, nadajniki bezpieczeństwa statków powietrznych.

Propozycja zwolnienia z opłat za prawo do wykorzystania częstotliwości dotyczyć będzie podmiotów, które będą wykorzystywać częstotliwość wyłącznie dla okazjonalnego przekazu informacji (np. godzinna, kilkugodzinna czy jednodniowa transmisja). Obecnie minimalna opłata za prawo do wykorzystania częstotliwości w celu okazjonalnego przekazu informacji wynosi 1/12 opłaty rocznej. Niejednokrotnie wnioskodawcy (telewizje z różnych krajów) występują o wydanie pozwolenia z wyprzedzeniem jedno lub kilkudniowym.

Z doświadczeń wynika, że po przygotowaniu pozwolenia (nawet w tak krótkim czasie) i poinformowaniu zagranicznego wnioskodawcy o jego wydaniu i ko-

nieczności wniesienia opłaty, te należności niejednokrotnie nie wpływają i nie ma sposobu do ich wyegzekwowania po upływie terminu transmisji okazjonalnej.

Art. 190 ust. 4

Dyrektywa ramowa 2002/21/WE stanowi, iż zgodnie z zasadą rozdziału funkcji regulacyjnej od operacyjnych, państwa członkowskie winny zapewnić niezależność krajowych organów regulacyjnych, aby umożliwić im wydawanie decyzji w sposób bezstronny. Celem proponowanej zmiany zapisu jest doprecyzowanie zapisów w celu zapewnienia zgodności rozwiązania przyjętego w polskim Prawie telekomunikacyjnym z przepisami dyrektywy.

Prezes Rady Ministrów jest zwierzchnikiem całej administracji rządowej, dlatego uzasadnione jest, aby decyzje kadrowe dotyczące obsady stanowisk ministrów czy kierowników urzędów centralnych podejmował suwerennie.

Art. 191

Znikome zainteresowanie podmiotów zewnętrznych nabyciem Dziennika Urzędowego UKE i strata finansowa Urzędu z tym związana powoduje, że należy zrezygnować z tego publikatora na rzecz urzędowego publikatora teleinformatycznego jakim jest Biuletynu Informacji Publicznej UKE.

Art. 192

Wprowadzono mechanizmy nakazujące regulatorowi realizowanie polityki Rządu czy Komisji Europejskiej poprzez:

- składanie szczegółowych, corocznych sprawozdań z działalności regulacyjnej i realizacji polityki Rządu oraz Komisji Europejskiej do Prezesa Rady Ministrów, wraz z opinią ministra właściwego ds. łączności, z możliwością odrzucenia ww. sprawozdania przez Prezesa Rady Ministrów,

- przekazywanie informacji na żądanie ministra właściwego ds. łączności,
- wprowadzenie mechanizmu odwołania Prezesa UKE przez Prezesa Rady Ministrów w przypadku niezrealizowania przez Prezesa UKE zadań wynikających z przepisów (polskich oraz unijnych) oraz oczywiście – tak jak dotąd - w przypadku rażącego naruszenia prawa.

Ponadto dzięki takiemu przepisowi raport o stanie rynku będzie zawierał zweryfikowane dane statystyczne zebrane od przedsiębiorców telekomunikacyjnych i jako dokument o charakterze statystycznym nie będzie mylony ze sprawozdaniem Prezesa UKE z działalności, które to sprawozdanie powinno mieć charakter podsumowujący. Tegoroczny raport o stanie rynku za rok ubiegły będzie 3-cim z kolei raportem i, jak wskazuje dotychczasowe doświadczenie, cieszy się on dużą popularnością i jest wykorzystywany przez rynek, a zatem powinien zawierać dane i obliczenia nie podlegające wątpliwości. Niestety konieczność publikowania go w terminie do 30 kwietnia (sprawozdawczość przedsiębiorców telekomunikacyjnych napływa od 30 marca) uniemożliwia przeprowadzenie weryfikacji wszystkich potrzebnych danych.

Art. 198

Proponowane zmiany mają charakter porządkowy i wynikają z likwidacji Dziennika Urzędowego UKE i Biuletynu UKE. Ponadto zmiana art. 198 ust. 2 pkt 5 ma na celu ujednoczenie zapisów ustawy m.in. z art. 53 ust. 5.

Art. 198 ust. 2 pkt 5a

Przepis ten ma umożliwić publikowanie wyników z kontroli przestrzegania przepisów, decyzji oraz postanowień z zakresu telekomunikacji, gospodarki częstotliwościami lub spełniania wymagań dotyczących kompatybilności elektromagnetycznej w Biuletynie UKE.

Art. 199

Doprecyzowanie trybu wszczynania przez Prezesa UKE postępowań kontrolnych i pokontrolnych ma na celu wyeliminowanie wątpliwości dotyczących statusu wnioskodawców w toku postępowań i momentu wszczęcia postępowania. W przypadku wniosków składanych przez osoby trzecie, traktowane są one jako informacje podlegające ocenie Prezesa UKE, który może zdecydować o wszczęciu postępowania z urzędu. W obecnym stanie prawnym, bez wyraźnego rozstrzygnięcia tego problemu w przepisach, osoby składające wnioski oczekują ich rozstrzygnięcia w drodze decyzji i dopuszczenia na prawach strony do postępowań prowadzonych w stosunku do osób trzecich, uznając, że postępowanie zostało wszczęte z mocy prawa w chwili złożenia wniosku. Analogiczne rozwiązanie zostało przyjęte w art. 44 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Art. 199a i art. 199b

Proponowany przepis w sprawie umożliwienia prowadzenia kontroli w siedzibie organu kontrolującego jest wzorowane na rozwiązaniu obowiązującym na gruncie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2005 r. w sprawie trybu wykonywania przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego kontroli określonej w przepisach ustawy – Prawo dewizowe (Dz. U. z 2005 r. Nr 39, poz. 370). Z doświadczenia UKE wynika, że dużą ilość kontroli można przeprowadzić w oparciu o udostępnioną (przesłaną) przez podmiot kontrolowany dokumentację lub złożenie stosownych oświadczeń, bez konieczności kontaktów personalnych (np. kontrole dotyczące regulaminów, cenników usług telekomunikacyjnych, stosowanych rozwiązań technicznych). Kontrola w takiej formie ma na celu uniknięcie dezorganizacji pracy podmiotu kontrolowanego poprzez przebywanie kontrolerów na terenie jednostki kontrolowanej oraz angażowanie pracowników strony kontrolowanej w proces kontroli. Pozwala także zaoszczędzić do minimum czas niezbędny na przeprowadzenie kontroli oraz umożliwia prowadzenie w tym samym czasie w siedzibie podmiotu

kontrolowanego innego rodzaju kontroli. Co więcej, kontrola prowadzona w siedzibie organu kontrolnego prowadzi do oszczędności finansowych dla obu stron postępowania kontrolnego.

Art. 200

Zmiany w art. 200 mają na celu dostosowanie tego przepisu do zmian wynikających z wprowadzenia do ustawy przepisów art. 199a i 199b.

Zmiana wprowadzona w art. 200 ust. 1 pkt 6 ma na celu przyznanie pracownikom UKE prawa do zatrzymania próbek, w stosunku do których w wyniku badań laboratoryjnych stwierdzono, że nie spełniają wymagań zasadniczych, do czasu prawomocnego zakończenia postępowania. Poza sprawozdaniem z badań takich próbek UKE nie dysponuje żadnym innym dowodem, który pozwalałby stwierdzić, że aparatura nie spełnia wymagań. Wcześniejsze zwolnienie próbek umożliwi wprowadzającemu do obrotu ich modyfikację a następnie kwestionowanie w toku ponownego rozpatrywania sprawy wyników wcześniej przeprowadzonych badań.

Proponowana zmiana ma również na celu stworzyć obowiązek udzielania informacji w toku kontroli, nie tylko przez kierowników kontrolowanych jednostek ale również przez inne osoby czynne w miejscu przeprowadzanej kontroli. Zapewni to skuteczność działań Prezesa UKE również w tych sytuacjach gdy kierownik jednostki lub osoby upoważnione nie są dostępne.

Art. 200a

Proponowane zmiany służyć mają skutecznemu przeprowadzaniu postępowania kontrolnego i umożliwiają sięgnięcie po czynność procesową, której dokonuje się w razie konieczności znalezienia i zabezpieczenia rzeczy mających znaczenie dowodowe w sprawie. Przeprowadzenie przeszukania możliwe jest jedynie wówczas, gdy zachodzą uzasadnione podstawy do przyjęcia, że w konkretnym pomieszczeniu albo przy określonej osobie znajduje się rzecz mogąca służyć za dowód w sprawie. Postanowienie o przeszukaniu

pomieszczeń lub rzeczy wydaje sąd ochrony konkurencji i konsumentów na wniosek Prezesa UKE.

Art. 201 ust. 1

Zmiana służy wyeliminowaniu luki prawnej, która nie pozwala na wydanie zaleceń pokontrolnych podmiotowi posiadającemu pozwolenie radiowe a nie będącemu przedsiębiorcą telekomunikacyjnym oraz nie posiadającemu rezerwacji częstotliwości lub przydziału numeracji (np. przedsiębiorstwo taksówkowe wykorzystujące łączność radiową).

Art. 206 ust. 2 i ust. 2a

Poprzednie brzmienie art. 206 ust. 2 wprowadzało wiele wątpliwości interpretacyjnych dotyczących sposobu i trybu odwołań od wydawanych przez Prezesa UKE decyzji.

Proponowane brzmienie ma na celu wprowadzenie przejrzystego systemu odwoławczego oraz zdefiniowania zakresu postępowań odwoławczych (w szczególności wyłączenie odwołań do Sądu Okręgowego w Warszawie – sądu ochrony konkurencji i konsumentów od decyzji Prezesa UKE umarzających postępowanie w sprawach, w których właściwy jest co do zasady Sąd Okręgowy w Warszawie – sąd ochrony konkurencji i konsumentów).

Proponowane brzmienie art. 206 ust. 2a Prawa telekomunikacyjnego uwzględnia charakter decyzji określonych w art. 206 ust. 2, w tym w szczególności ich ważny charakter społeczny. Zmiany w art. 206 ust. 2a mają na celu usprawnienie egzekucji kar pieniężnych, poprzez nadanie decyzjom je nakładającym rygoru natychmiastowej wykonalności. Jednocześnie rozwiązanie takie jest zgodne z postanowieniami art. 4 dyrektywy ramowej.

Rozwiązanie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej. Skutki finansowe dla budżetu państwa, trudne do oszacowania.

Art. 206a

Zmiana ma na celu doprecyzowanie, iż Prezes UKE, jako organ egzekucyjny w zakresie administracyjnej egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym wykonuje czynności egzekucyjne na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2005 r. Nr 229, poz. 1954, z późn. zm.). Zaproponowane zmiany pozwolą Prezesowi UKE na stosowanie środków bezpośrednio zmierzających do osiągnięcia celów wynikających z Prawa telekomunikacyjnego.

Czynności egzekucyjne podejmowane przez Prezesa UKE nie powinny być weryfikowane przez organy nieposiadające specjalistycznej wiedzy z zakresu telekomunikacji, ponieważ nie są w stanie oceniać zasadności i celowości stosowanych środków egzekucyjnych. Z tego wynika, że wojewoda nie powinien móc wstrzymywać czynności podejmowanych przez Prezesa UKE.

Art. 206b

Przepis ma na celu znaczne skrócenie czasu rozpatrywania sporów pomiędzy konsumentem a dostawcą usług.

Art. 209 ust. 1 i 2

Proponowane zmiany służyć mają skutecznemu egzekwowaniu obowiązków przewidzianych w Prawie telekomunikacyjnym, a także nakładanych przez Prezesa UKE w drodze decyzji, co umożliwi również zapewnienie wysokiego poziomu ochrony praw użytkowników usług telekomunikacyjnych, eliminując możliwe luki w zamkniętym katalogu funkcjonującym dotychczas. Prezes UKE będzie miał możliwość nałożenia kary na przedsiębiorcę telekomunikacyjnego w przypadku nienależytego wypełniania przez niego obowiązków regulacyjnych związanych z rachunkowością regulacyjną lub kalkulacją kosztów. Dotychczasowe brzmienie pkt 13 uniemożliwiało nałożenie kary za niewykonywanie lub nienależyte wykonywanie obowiązków prowadzenia

rachunkowości regulacyjnej lub kalkulacji kosztów w zakresie usług dostępu telekomunikacyjnego.

Obecne zapisy katalogu kar wskazują jedynie na możliwość ich nałożenia w przypadku niewypełniania obowiązków regulacyjnych przez operatora, na którego zostały one nałożone. Istnieje zatem potrzeba poszerzenia zapisów art. 209 o nienależyte wypełnianie obowiązków nałożonych przez Prezesa UKE. Przykładem nienależytego wypełniania obowiązku związanego z kalkulacją kosztów jest przedstawienie przez operatora wyników kalkulacji kosztów w niepełnym zakresie usług, do kalkulacji których operator jest zobowiązany lub odmawia ich przedstawienia.

Projektowana zmiana polegająca na poszerzeniu katalogu kar w art. 209 ust. 1 ustawy – Prawo telekomunikacyjne została wprowadzona w związku z wejściem w życie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 717/2007 z dnia 27 czerwca 2007 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej wewnątrz Wspólnoty oraz zmieniającego dyrektywę 2002/21/WE. Zmiana ta pociągnęła za sobą konieczność dodania w art. 192 w ust. 1 pkt 2a, który stanowi, że Prezes Urzędu Komunikacji Elektronicznej (UKE) kontroluje realizację obowiązków wynikających z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 717/2007 z dnia 27 czerwca 2007 r. w sprawie roamingu w publicznych sieciach telefonii ruchomej wewnątrz Wspólnoty oraz zmieniającego dyrektywę 2002/21/WE (Dz.Urz. UE L 171 z 29.06.2007).

Przedmiotowe rozporządzenie nakłada na państwa członkowskie obowiązek przyjęcia przepisów określających sankcje stosowane w przypadku jego naruszenia (art. 9 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady: państwa członkowskie przyjmują przepisy określające sankcje stosowane w przypadku naruszenia niniejszego rozporządzenia i podejmują wszelkie środki niezbędne dla zapewnienia ich wdrożenia. (...). Rozporządzenie przewiduje również dziewięciomiesięczny okres na wdrożenie stosownych regulacji przez państwa członkowskie. Zgodnie z art. 9 zdanie trzecie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady, państwa członkowskie zawiadamiają Komisję

o przyjętych przepisach w terminie do 30 marca 2008 r., a także zawiadamiają o ich niezwłocznych zmianach.

Dodanie w art. 192 w ust. 1 pkt 2a i w art. 209 w ust. 1 pkt 30 ustawy – Prawo telekomunikacyjne umożliwi Prezesowi Urzędu Komunikacji Elektronicznej kontrolę przestrzegania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych przepisów rozporządzenia oraz ich egzekwowanie przez nakładanie kar pieniężnych w przypadku ich nieprzestrzegania.

Art. 210

Zaprojektowane zmiany mają na celu doprecyzowanie obowiązujących przepisów w zakresie wysokości nakładanej w przypadku niedostarczenia Prezesowi UKE danych niezbędnych do określenia podstawy wymiaru kary zgodnie z ust. 1, w art. 210 lub ust. 2, w art. 209. Poza tym proponuje się zwiększenie podstawy wymiaru kary.

Zmiany w ustawach:

- o Policji,
- o Straży Granicznej,
- o kontroli skarbowej,
- Kodeks Postępowania Karnego,
- o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu,
- o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym,
- o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego.

Przepisy zmieniające ustawy kompetencyjne zawarte w odpowiednich art. 2-4, 7-10, 13 i 14 ustawy mają na celu dostosowanie siatki pojęciowej stosowanej w ustawach kompetencyjnych precyzujących uprawnienia podmiotów uprawnionych i nowych przepisów art. 180a ustawy Prawo telekomunikacyjne dotyczących retencji danych telekomunikacyjnych.

Zmiany w ustawie z dnia z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji

art. 4

W celu umożliwienia sprawnego wdrażania technologii cyfrowej w zakresie rozpowszechniania lub rozprowadzania programów radiowych lub telewizyjnych zmienia się w ustawie o radiofonii i telewizji definicję „rozprowadzania” oraz uzupełnia się definicję „rozpowszechniania” o sytuację związaną z wprowadzeniem programu do multipleksu. Brak tego rozszerzenia mógłby spowodować brak możliwości wprowadzania do multipleksu programów dotychczas nierozpowszechnianych w systemie powszechnego odbioru.

Dodaje się również definicję „multipleksu” jako niezbędną w związku z wprowadzaniem techniki cyfrowego nadawania w radiofonii i telewizji.

art. 37 i 38

Zmiany w art. 37 i 38 są niezbędne z punktu widzenia wprowadzania techniki cyfrowego nadawania w radiofonii i telewizji a także likwidacji pewnych niespójności pomiędzy ustawą Prawo telekomunikacyjne a ustawą o radiofonii i telewizji, jakie wystąpiły po wejściu w życie ustawy z dnia 29 grudnia 2005 r. o przekształceniach i zmianach w podziale zadań i kompetencji organów państwowych właściwych w sprawach łączności, radiofonii i telewizji (Dz. U. Nr 267 poz. 2258, z późn. zm.). Proponowane zapisy przyczynią się również do większej przejrzystości i usuną powstające w praktyce wątpliwości interpretacyjne.

Zmiany w ustawie z dnia 12 czerwca 2003 r. – Prawo pocztowe

Powyższe zmiany podyktowane są zapisami wprowadzonymi do Prawa telekomunikacyjnego. Stosownie do zmian poczynionych w tej ustawie w celu ujednoczenia miejsc publikacji stosownych informacji przez Prezesa UKE, dotychczasowe miejsce przeznaczone do publikacji przez Prezesa UKE

informacji z zakresu rynku pocztowego – Biuletyn UKE zastępuje się Biuletynem Informacji Publicznej UKE. Cennik, o którym mowa w art. 51 ust. 4 Prawa pocztowego publikowany będzie ponadto w Monitorze Polskim B.

Zmiany w ustawie z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych

Zmiany w przepisach ustawy o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych stanowią realizację dyrektywy ramowej 2002/21/WE, która wprowadziła zasadę rozdziału funkcji regulacyjnej od operacyjnych. Zgodnie z tą zasadą państwa członkowskie obowiązane są zapewnić niezależność krajowych organów regulacyjnych i umożliwić im tym samym wydawanie decyzji w sposób bezstronny. Celem zaprojektowanej zmiany jest uzyskanie pełnej zgodności rozwiązania przyjętego w polskim Prawie telekomunikacyjnym z przepisami dyrektywy.

Zmiany w ustawie Prawo upadłościowe i naprawcze

Dodanie ust. 6 w art. 53 ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze jest konsekwencją propozycji polegającej na przejęciu danych telekomunikacyjnych od upadłego operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych. Dane takie byłyby przejęte przez Prezesa UKE w przypadku ogłoszenia upadłości lub braku następcy prawnego podmiotu, który zakończył działalność telekomunikacyjną, na zasadach określonych w rozporządzeniu Prezesa Rady Ministrów.

Przepis przejściowy dotyczący umorzenie postępowań administracyjnych wszczętych na podstawie przepisów dotychczasowych ustawy i związanych z odroczeniem terminu wykonywania przez przedsiębiorców obowiązków związanych z przygotowaniem warunków do prowadzenia kontroli operacyjnej przez podmioty uprawnione.

Aktualnie w UKE prowadzone są dwie grupy postępowań administracyjnych (łącznie 332) z wniosków przedsiębiorców telekomunikacyjnych:

- o odroczenie terminu zapewnienia uprawnionym podmiotom technicznych i organizacyjnych możliwości realizacji zadań na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, złożonych na podstawie przepisów art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 21 lipca 2000 r. – Prawo telekomunikacyjne (249 postępowań),
- o odroczenie terminu wykonywania przedmiotowych zadań i obowiązków, złożonych na podstawie przepisów art. 179 ust. 6 ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. – Prawo telekomunikacyjne (83 postępowania).

Postępowania pierwszej grupy prowadzone są od marca 2003 r., zaś drugiej grupy od kwietnia 2005 r. W sprawie tych postępowań Prezes URTiP wielokrotnie wydawał postanowienia informujące o niemożliwości rozpatrzenia sprawy w terminie ustawowym i wyznaczające nowy termin załatwienia sprawy. Wydawane postanowienia uzasadniane były przede wszystkim brakiem możliwości załatwienia sprawy z uwagi na niewydanie (do dnia wydania postanowienia) aktu wykonawczego będącego wypełnieniem delegacji do art. 182 Prawa telekomunikacyjnego, tj. określającego wymagania techniczne i eksploatacyjne dla interfejsów umożliwiających wykonywanie zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

W proponowanej nowelizacji odchodzi się od instytucji „odraczania terminu”, natomiast wprowadza się możliwość zwolnienia przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z zapewnienia warunków dostępu i utrwalania treści przekazów telekomunikacyjnych i danych związanych z tymi przekazami. Zwolnienia te przewidziane są wyłącznie w szczególnie uzasadnionych przypadkach i nie mogą być realizowane masowo, tak jak to umożliwiały przepisy dotyczące odroczenia terminu. Ponadto przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2005 r. w sprawie wypełniania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych zadań i obowiązków na rzecz obronności, bezpieczeństwa państwa oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, niezależnie od możliwości 6 miesięcznego odroczenia terminu, przewidują 12-miesięczny termin dostosowania się przedsiębiorcy telekomunikacyjnego do wymagań wynikających z rozporządzenia, tj. do 11 października 2006 r. Tak więc

w obecnie obowiązującym stanie prawnym wszyscy przedsiębiorcy telekomunikacyjni, bez względu na konieczność wystąpienia szczególnie uzasadnionych okoliczności, korzystają z mocy prawa z 12-miesięcznego okresu przejściowego, w którym nie muszą spełniać wymagań określonych w przepisach. Stąd też prowadzone postępowania administracyjne stały się w istocie bezzasadne, jednak istniejące przepisy prawa nie pozwalają Prezesowi UKE na ich umorzenie.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW PROPONOWANEJ REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałują projektowane regulacje.

Do podmiotów, na które oddziałują projektowane regulacje należą przedsiębiorcy telekomunikacyjni wpisani do rejestru prowadzonego przez

Prezesa UKE, których jest obecnie około siedmiu tysięcy, podmioty posiadające rezerwację częstotliwości, pozwolenia radiowe, konsumenci, użytkownicy końcowi, organy administracji rządowej, KRRiT.

Proponowane zmiany dotyczące kontroli prowadzonej „w siedzibie Prezesa UKE” spowodują dodatkowe koszty dla przedsiębiorców telekomunikacyjnych związane z koniecznością poświadczenia kserokopii dostarczanych dokumentów.

Przepisy art. 176-178 dotyczące obowiązków przedsiębiorców telekomunikacyjnych w sytuacjach szczególnych zagrożeń, w tym planowania procedur uruchamianych w przypadku zagrożeń, wprowadzania specyficznych ograniczeń w prowadzonej działalności telekomunikacyjnej oraz udostępniania urządzeń w przypadku ich niezbędności przy prowadzeniu akcji ratowniczej, są przepisami uporządkowanymi pod względem pojęciowym i terminologicznym, w stosunku do obecnych przepisów ustawy Prawo telekomunikacyjne. Zakładają one m.in. złagodzenie obowiązków poprzez określenie katalogu przedsiębiorców i rodzajów działalności telekomunikacyjnej, nie podlegających obowiązkowi wykonywania planów działań w sytuacjach szczególnych zagrożeń. Ograniczony został także zakres przedmiotowy zawartości planów przedsiębiorców. Wprowadzono postulowane przez przedsiębiorców określenie sytuacji szczególnych zagrożeń oraz skonkretyzowano przepisy określające, w którym momencie należy przystąpić do realizacji procedur zawartych w planach. W treści przepisów zrezygnowano ze świadczenia usług na zasadach priorytetowych, gdyż jak wskazały techniczne analizy i badania, realizacja tak sformułowanego obowiązku jest, wobec braku jednoznacznych standardów technicznych możliwych do zaimplementowania w urządzeniach telekomunikacyjnych, niemożliwa do realizacji w sposób jednolity i obejmujący wszystkie rodzaje urządzeń komutacyjnych użytkowanych i eksploatowanych na krajowym rynku telekomunikacyjnym. Ocenia się, że przepisy art. 176-178 projektu łagodzą i konkretyzują obowiązki narzucone na przedsiębiorców aktualnie obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawy Prawo telekomunikacyjne i nie spowodują żadnych skutków negatywnych dla

prowadzenia przez przedsiębiorców działalności telekomunikacyjnej. Przepisy te zatem, a w szczególności przepisy art. 176, przy merytorycznym podejściu do ich wykonania powinny wpłynąć na większą wiarygodność przedsiębiorców, poprzez określenie specyficznych mechanizmów i procedur pozwalających na kontynuowanie działalności także w sytuacjach szczególnych zagrożeń.

Podobnie należy ocenić nowe przepisy art. 179 i częściowo związane z nimi przepisy art. 180a-180i. Ocenia się, iż dokonano przede wszystkim konkretyzacji zapisów i ujednoczenia pojęć stosowanych nie tylko w ustawie nowelizowanej ale także przepisach ustaw kompetencyjnych. Przyczynić się to powinno do jednoznaczności i usunięcia szeregu wątpliwości, formułowanych przez środowisko telekomunikacyjne, do obecnie funkcjonujących przepisów, precyzujących obowiązki przedsiębiorców w zakresie wspierania działań operacyjnych prowadzonych przez uprawnione organy państwa.

Dokonano m.in. konkretyzacji zakresu przedmiotowego danych podlegających utrwalaniu włącznie z treściami korespondencji podlegającej kontroli. Wprowadzono fakultatywną możliwość określenia przez Radę Ministrów podmiotów pośredniczących, co w przypadku skorzystania z tej delegacji, w istotny sposób wpłynąć powinno na ułatwienie wykonywania obowiązków w tym zakresie, przynosząc jednocześnie ograniczenie kosztów ponoszonych przez przedsiębiorców w związku z wykonywaniem przedmiotowych obowiązków. Wobec powyższego należy ocenić, że w zakresie art. 179 nie zachodzą przesłanki zwiększenia przez nowelizowane przepisy obciążeń finansowych przedsiębiorców telekomunikacyjnych w stosunku do przepisów obecnych.

W zakresie nowych przepisów dotyczących obowiązków w zakresie obowiązkowego zatrzymywania danych telekomunikacyjnych, sformułowanych w art. 180a-180f oraz 180i, dokonano pierwszego etapu (poziom ustawowy), implementacji dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych. Wprowadzenie obowiązku bezwzględного zatrzymywania danych telekomunikacyjnych przez okres dodatkowych 36 miesięcy

przez operatorów publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawców publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych będzie generować istotne obciążenia finansowe po stronie ww. podmiotów wykonujących działalność telekomunikacyjną. Informacje zebrane podczas procesu negocjacji dyrektywy UE w sprawie retencji danych telekomunikacyjnych wskazują, że obciążenia te wynosić mogą:

- w przypadku średniej wielkości operatorów publicznych – koszty dodatkowe ok. 4 mln zł., w tym: zapewnienie rejestrowania nieudanych prób połączeń ok. 1 mln zł, dostarczenie danych z VoIP/NGN/IP ok. 1 mln zł, rozbudowa systemów IT do przechowywania danych ok. 1 mln zł. Powyższe nie obejmuje kosztów eksploatacji i kosztów osobowych;
- w przypadku operatorów sieci komórkowych – koszty dodatkowe rzędu kilkudziesięciu mln zł. W tym inwestycje związane z rozbudową systemów zapisujących ok. 3 mln zł, inwestycje związane ze zmianą systemów bilingowych ok. 2 mln, inwestycje związane z rozbudową sprzętową systemu gromadzenia dzienników zdarzeń ok. 1 mln. Największym obciążeniem jest konieczność gromadzenia informacji o nieudanych próbach połączeń. Aktualnie w sieciach komórkowych połączenia niezrealizowane to aż około 65% wszystkich połączeń. Oznacza to trzykrotne zwiększenie ilości przetwarzanych i przechowywanych danych, które przez operatora nie są do niczego wykorzystywane. Skutkuje to pojawieniem się po stronie operatora dodatkowego kosztu rzędu 4,5 do 5 mln zł. Dodatkowo, powstają także koszty dostosowania systemów mediacyjnych do zmienionych formatów rekordów generowanych przez centrale. Ten koszt szacowany jest na kilkanaście mln zł – dla średniej wielkości operatora dostępu do Internetu koszt nakładów inwestycyjnych na urządzenia kształtuje się na poziomie 20-25 milionów złotych i to przy założeniu rejestrowania jedynie ruchu wychodzącego z sieci operatora. Gromadzenie danych o informacjach odbieranych spowoduje zwiększenie ww. kosztu. Do powyższego kosztu należy doliczyć koszty obsługi

systemu i koszty eksploatacyjne trudne do oszacowania i będące pochodną zapotrzebowania na informację ze strony podmiotów uprawnionych.

Wszystkie te koszty mogą gwałtownie rosnąć wraz ze zwiększaniem przepływności oferowanej odbiorcy usług. Powyższe przełożyć się może na istotny wzrost cen dostępu do Internetu i usług powszechnych. Konieczność poniesienia wysokich kosztów dla małych operatorów oznaczać może konieczność zamknięcia działalności, sprzedaży przedsiębiorstw potentatom rynku usług internetowych – wpływając tym samym negatywnie na rynek usług.

Wzrost cen dotyczyć będzie także łączy międzyoperatorskich, co skutkować może zanikiem peeringu (wymiany dużej części informacji bezpłatnie na zasadach wzajemności), wprowadzeniem limitów na pasmo łączy międzyoperatorskich w celu zapewnienia gromadzenia informacji.

Koszty związane z przystosowaniem się przedsiębiorców do realizacji obowiązków w zakresie zatrzymywania danych są pochodną obowiązku zatrzymywania pewnych kategorii danych, z punktu widzenia przedsiębiorców zbędnych, a uznanych za istotne i objętych obowiązkiem zgodnie z dyrektywą UE, takich jak np. dane o nieudanych próbach połączeń, a także silnie zależą od okresu, z którego dane należy przechowywać. Wprowadzenie czteroletniego okresu przechowywania zwiększy w istotny sposób koszty związane z nośnikami danych i ich zabezpieczeniem przed nieuprawnionym dostępem, a także mechanizmami efektywnego przeszukiwania baz danych, których pojemność wzrośnie o 150%.

Skonkretyzowanie szacunkowych kosztów pełnego wdrożenia ww. przepisów jest w chwili obecnej niemożliwe, gdyż brak jest na dzień dzisiejszy gotowych do zastosowania technicznych rozwiązań jak również nie istnieją specyfikacje i standardy międzynarodowe precyzujące sposób realizacji przepisów dyrektywy w zakresie zatrzymywania danych dotyczących usług związanych z siecią Internet, w tym poczty elektro-

nicznej. Powyższe stało się podstawą do złożenia przez RP zastrzeżenia w sprawie przesunięcia o 18 miesięcy pełnego wdrożenia dyrektywy do przepisów krajowych.

W zakresie dotyczącym przesyłania informacji niezamówionych, podmiotami, do których adresowana jest ustawa są dostawcy usług telekomunikacyjnych, operatorzy telekomunikacyjni oraz użytkownicy.

Wprowadzenie obowiązku utworzenia i prowadzenia przez dostawców usług punktów przyjęć skarg dotyczących naruszenia bezpieczeństwa telekomunikacyjnego oraz obowiązku przekazywania stosownych informacji do ogólnopolskiego punktu utworzonego przy Prezesie UKE nie wiąże się z ponoszeniem przez dostawców dodatkowych znacznych kosztów, gdyż z posiadanych informacji wynika, iż większość dostawców na dzień dzisiejszy prowadzi punkty przyjęć interesantów. W przypadku dostawców nie posiadających tego rodzaju punktu szacuje się, iż ostateczny koszt utworzenia i prowadzenia punktu nie powinien przekroczyć kwoty 6 tysięcy złotych.

Podmiotami, do których adresowana jest regulacja art. 192 ust. 1 pkt 2a i art. 209 ust. 1 pkt 30 Prawa telekomunikacyjnego, są przedsiębiorcy telekomunikacyjni świadczący detalicznie lub hurtowo usługi roamingu ogólnospółnotowego oraz Prezes UKE. Przepisy te oddziałują również na użytkowników naziemnych publicznych sieci telefonii ruchomej. Użytkownicy ci nie będą obciążani wygórowanymi opłatami za usługi roamingu ogólnospółnotowego.

2. Konsultacje

W ramach konsultacji społecznych projekt ustawy został przesłany do Krajowej Izby Gospodarczej Elektroniki i Telekomunikacji, Polskiej Izby Komunikacji Elektronicznej, Krajowej Izby Gospodarczej, Polskiej Izby Informatyki i Telekomunikacji, Konfederacji Pracodawców Polskich, Polskiej

Konfederacji Pracodawców Prywatnych, Związku Rzemiosła Polskiego, Business Center Club, Związku Pracodawców Mediów Publicznych, Stowarzyszenia Budowniczych Telekomunikacji, Polskiego Związku Krótkofalowców, Naukowej Sieci Tematycznej EMC-net, Stowarzyszenia Inżynierów Telekomunikacji, Stowarzyszenia Elektryków Polskich oraz Instytutu Łączności. Uwagi zgłoszone przez zainteresowane podmioty były dokładnie analizowane i zostały częściowo uwzględnione w ostatecznej wersji projektu.

Projekt dodania w art. 192 w ust. 1 pkt 2a i w art. 209 w ust. 1 pkt 30 został poddany konsultacjom przez:

- 1) umieszczenie na stronie internetowej Ministerstwa Transportu;
- 2) przesłanie do izb gospodarczych, takich jak:
  - a) Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT),
  - b) Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji (KIGEiT),
  - c) Krajowa Izba Gospodarcza Budownictwa Telekomunikacyjnego (KIGBT),
  - d) Konfederacja Pracodawców Polskich,
  - e) Polska Izba Komunikacji Elektronicznej,
  - f) Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych,
  - g) Business Center Club.

Żaden podmiot wykonujący działalność lobbingową nie zgłosił, zgodnie z ustawą o działalności lobbingowej, zainteresowania pracami nad projektem ustawy.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych

Wejście w życie projektowanych zmian ustawy spowoduje skutki finansowe dla budżetu państwa:

- 1) proponowane zmiany dotyczące kontroli nie wiążą się z koniecznością zwiększenia zatrudnienia w administracji publicznej ani z dodatkowymi kosztami po stronie budżetu państwa lub przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Proponowany dodatkowy tryb kontroli prowadzonej "w siedzibie Prezesa UKE" wiąże się z oszczędnościami. Kontrola

w takiej formie ma na celu uniknięcie dezorganizacji pracy podmiotu kontrolowanego poprzez przebywanie kontrolerów na terenie jednostki kontrolowanej oraz angażowanie pracowników strony kontrolowanej w proces kontroli. Pozwala także zaoszczędzić do minimum czas niezbędny na przeprowadzenie kontroli oraz umożliwia prowadzenie w tym samym czasie w siedzibie podmiotu kontrolowanego innego rodzaju kontroli. Co więcej, kontrola prowadzona w siedzibie organu kontrolnego prowadzi do oszczędności finansowych dla obu stron postępowania kontrolnego. Ponieważ nigdy nie został obliczony koszt postępowania kontrolnego w siedzibie przedsiębiorcy trudno jest wskazać jak duże będą oszczędności. Przewidywana liczba postępowań prowadzonych w tym trybie w ciągu roku: około trzydziestu postępowań;

- 2) rozszerzenie katalogu naruszeń skutkujących nałożeniem kar pieniężnych oraz wzmocnienie kompetencji kontrolnych i egzekucyjnych Prezesa UKE może spowodować dodatkowe wpływy do budżetu państwa, których wysokość – mając na uwadze dotychczas wymierzone kary – można oszacować na kwotę 10-20 mln zł rocznie;
- 3) w związku z proponowanym art. 148a umożliwiającym dopuszczanie używanie urządzeń radiowych bez pozwoleń w przypadku ich czasowego użycia na potrzeby testów oraz okazjonalnego przekazu informacji, szacuje się, że – na podstawie danych z 2005 r. i danych z trzech kwartałów 2006 r. – na skutek likwidacji pozwoleń radiowych na okazjonalne przekazy informacji wpływy do budżetu mogą być mniejsze o kwotę około 22 tysięcy złotych (przeciętnie 5-6 pozwoleń w służbie ruchomej rocznie i 8 pozwoleń w radiodifuzji rocznie);
- 4) wprowadzona zmiana w art. 185 ust. 6 spowoduje zmniejszenie wpływu do budżetu państwa w wysokości: w przypadku jednostek służby zdrowia o 84 tys. złotych, tj. ze 140 tys. złotych do 56 tys. złotych, w przypadku sieci GSM-R o 448 tys. złotych, tj. z 560 tys. złotych do 112 tys. złotych;

- 5) konieczność utworzenia punktu przyjęć skarg przy Prezesie UKE stanowić będzie dodatkowe obciążenie dla budżetu. Zarówno w przypadku utworzenia punktu przyjęć skarg w strukturze organizacyjnej UKE, jak i w przypadku powierzenia prowadzenia spamboxu innemu podmiotowi środki finansowe pochodzić będą z właściwej części budżetu państwa, zwiększonej o koszt utworzenia spamboxu.. Koszt organizacji takiego punktu nie wydaje się jednak znaczny, gdyż stanowić będzie jedynie koszt zakupu sprzętu informatycznego i zatrudnienia kilku specjalistów z dziedziny informatyki i prawa. Szacuje się, że będzie to kwota około 1 miliona złotych. Składać się na nią będzie koszt rocznego zatrudnienia około 10 osób, posiadających stosowne kwalifikacje i doświadczenie, tj. kwotę około 650 tys. złotych. Pozostała kwota, tj. około 350 tys. złotych przeznaczona będzie na zakup komputerów i uruchomienie około 10 stanowisk pracy, zakup serwerów i oprogramowania, utworzenia bazy danych. Z kolei wymierzane kary pieniężne będą stanowić dochód budżetu państwa. Mając na uwadze ich górną granicę 100.000 zł, należy uznać, iż w przypadku skutecznego zwalczania spamu wpływy do budżetu z tego tytułu będą znaczne. Ponadto, ustawa wejdzie w życie prawdopodobnie nie wcześniej niż 1 stycznia 2008 r., więc należy przyjąć iż możliwe będzie zaplanowanie dodatkowych środków w ustawie budżetowej na przyszły rok. Gdyby jednak, w wyniku prac legislacyjnych, okazało się, że ustawa wejdzie w życie jeszcze w roku bieżącym, wówczas koszty związane z organizacją spamboxu będą musiały pochodzić częściowo z rezerwy ogólnej budżetu;
- 6) w związku z propozycją, aby po ogłoszeniu upadłości przez operatora publicznej sieci telekomunikacyjnej lub dostawcy publicznie dostępnych usług telekomunikacyjnych dalsze przechowywanie, udostępnianie oraz ochronę danych telekomunikacyjnych powierzyć Prezesowi UKE, przewiduje się, zgodnie z wyliczeniami Prezesa UKE, że wstępne koszty związane z zapewnieniem przejmowania i udostępnienia przez

Prezesa UKE danych "retencyjnych" od podmiotu, wobec którego ogłoszono upadłość, wyniosą:

- a) zakup sprzętu informatycznego i oprogramowania – ok. 7 mln zł;
- b) budowa systemu zabezpieczenia zasilania oraz klimatyzacji – ok. 2 mln. zł;
- c) koszty utrzymania systemu informatycznego i oprogramowania – eksploatacja, aktualizacja oprogramowania, zabezpieczenia informatycznego (bez zapewnienia ochrony fizycznej) – ok. 1 mln zł (rocznie);
- d) określenie wymagań, standardów dla interfejsu importowego do systemu informatycznego prowadzonego przez Prezesa UKE (koszt ekspertyzy) – ok. 100 tys. zł;
- e) opracowanie SIWZ do systemu informatycznego i jego oprogramowania – koszt ekspertyzy ok. 500 tys. zł;
- f) zatrudnienie 10 osób – 600 tys. zł.

Wstępny, całkowity koszt szacuje się na ok. 11 mln zł (bez kosztów pozyskania budynku, w którym miałby być prowadzony system; w chwili obecnej nie można oszacować tego kosztu z uwagi na to, że Prezes UKE wystąpił do Ministra Obrony Narodowej o przekazanie informacji nt. możliwości udostępnienia budynku).

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Przyjęcie projektowanej regulacji nie będzie oddziaływać na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki

Proponowane regulacje mogą mieć wpływ na konkurencyjność w zakresie rynku telekomunikacyjnego.

Celem proponowanych regulacji jest zapewnienie i zwiększenie skutecznej konkurencji na rynku telekomunikacyjnym. W związku z powyższym, ceny dostępu do sieci Internet oraz ceny usługi powszechnej powinny ulegać stopniowemu zmniejszeniu.

Zgodnie z dyrektywą ramową organy regulacyjne poszczególnych krajów zobowiązane są do przeprowadzania analiz rynkowych w celu zidentyfikowania problemów na nich występujących, określenia czy dany rynek jest konkurencyjny. W przypadku stwierdzenia, że dany rynek nie jest w pełni konkurencyjny organ regulacyjny wyznacza na tym rynku przedsiębiorcę (lub przedsiębiorców) o znaczącej pozycji rynkowej i nakłada na niego (na nich) obowiązki regulacyjne. Obowiązki nałożone w decyzji organu regulacyjnego na przedsiębiorcę (lub przedsiębiorców) o znaczącej pozycji rynkowej mają na celu zwiększenia konkurencyjności panującej na danym rynku. Wśród przykładowych obowiązków jakie mogą zostać nałożone przez organ regulacyjny można wskazać:

- obowiązek zapewnienia przedsiębiorcom telekomunikacyjnym dostępu do sieci przedsiębiorcy posiadającego pozycję SMP, w tym użytkowania elementów infrastruktury lub sieci oraz udogodnień towarzyszących, w celu świadczenia usługi;
- obowiązek równego traktowania przedsiębiorców telekomunikacyjnych w zakresie dostępu telekomunikacyjnego, w szczególności przez oferowanie jednakowych warunków w porównywalnych okolicznościach, a także oferowaniu usług oraz udostępnianiu informacji na warunkach nie gorszych od stosowanych w ramach własnego przedsiębiorstwa lub w stosunkach z podmiotami zależnymi;
- obowiązek ogłaszania informacji w sprawach zapewnienia dostępu telekomunikacyjnego, dotyczących specyfikacji technicznych sieci i urzędzeń telekomunikacyjnych, charakterystyki sieci, zasad i warunków świadczenia usług oraz korzystania z sieci, a także opłat;
- obowiązek polegający na prowadzeniu rachunkowości regulacyjnej w sposób umożliwiający identyfikację przepływów transferów wewnętrznych związanych z działalnością w zakresie dostępu telekomunikacyjnego, w celu uniknięcia zawyżania opłat lub stosowania innych rodzajów dyskryminacji cenowej;

- obowiązek polegający na ustalaniu opłat z tytułu dostępu telekomunikacyjnego w celu świadczenia dostępu telekomunikacyjnego w oparciu o ponoszone koszty operatora i przedstawienia organowi regulacyjnemu uzasadnienia ich wysokości w określonym terminie od dnia doręczenia decyzji;
- obowiązek polegający na przygotowaniu i przedstawieniu w określonym terminie od dnia doręczenia j decyzji oferty ramowej o dostępie telekomunikacyjnym;
- oferowanie usług na warunkach hurtowych w celu ich dalszej odsprzedaży przez innego przedsiębiorcę.

Należy podkreślić, że konieczność zastosowania się przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych do nałożonych obowiązków (po dokonaniu analizy rynkowej) spowoduje znaczne skrócenie czasu negocjacji np. o dostępie do sieci pomiędzy operatorem posiadającym pozycję znaczącą na danym rynku z operatorem nie posiadającym takiej pozycji i w ten sposób umożliwi działanie większej liczbie operatorów telekomunikacyjnych na danym obszarze, a co za tym idzie przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności na danym rynku dla klientów.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów

Zapisy projektu mogą wpłynąć na sytuację przedsiębiorców telekomunikacyjnych, a przez to również na rozwój regionów.

7. Wstępna ocena zgodności regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Projekt jest zgodny z prawem UE. Dostosowuje obowiązujące zapisy do regulacji unijnych.

Rozwiązanie, polegające na wydłużeniu z dwóch do czterech lat okresu obowiązkowego przechowywania danych transmisyjnych dotyczących abonentów i użytkowników końcowych nie jest per se sprzeczne z prawem wspólnotowym. Należy jednak podkreślić, że możliwość jego wprowadzenia i utrzymania w polskim porządku prawnym, przy jednoczesnym uniknięciu

naruszenia dyrektywy 2006/24/WE, jest ograniczona. Przedłużenie ww. okresu przechowywania danych jest bowiem dopuszczalne tylko po spełnieniu przesłanek określonych w art. 12 ust. 1 i 2 dyrektywy 2006/24/WE:

- państwo członkowskie, które decyduje się na przedłużenie, musi znajdować się w szczególnych okolicznościach,
- o podjętym kroku niezwłocznie zawiadomiło Komisję Europejską i pozostałe państwa członkowskie,
- Komisja Europejska nie wyraziła, w ciągu 6 miesięcy od notyfikacji, sprzeciwu wobec przedłużenia.

Ustawodawca wspólnotowy ustanowił zatem ogólną zasadę dla wszystkich państw członkowskich – dane mogą być przechowywane nie dłużej niż dwa lata (art. 6 dyrektywy 2006/24/WE) – od której przewidział wyjątek dla państw znajdujących się „w szczególnych okolicznościach”. Mając na względzie ogólną zasadę, zgodnie z którą wyjątki nie mogą podlegać wykładni rozszerzającej i uwzględniając dotychczasowe, restrykcyjne stanowisko Trybunału Sprawiedliwości WE w zakresie wykładni traktatowych klauzul niedookreślonych (np. porządku publicznego, bezpieczeństwa lub zdrowia publicznego, uzasadniających odstępstwa od podstawowych swobód rynku wewnętrznego²⁾), należy przyjąć, że zakres klauzuli „szczególnych okoliczności”, którą posługuje się dyrektywa, powinien być ściśle ograniczony i obejmować przede wszystkim sytuacje, w których zagrożone jest bezpieczeństwo wewnętrzne państwa. Można zatem z dużym prawdopodobieństwem twierdzić, że – zgodnie z zamysłem ustawodawcy wspólnotowego – z opcji przewidzianej w art. 12 dyrektywy 2006/24/WE mogą korzystać tylko te państwa członkowskie, w których zagrożenie najpoważniejszą przestępczością znacząco odbiega od średniego poziomu państw Wspólnoty (np. stały się celem ataków terrorystycznych).

---

²⁾ restrykcyjną wykładnię tych klauzul Trybunał ustalił m.in. w orzeczeniach w sprawach C-36/75 Rutili, pkt 26 i 27, C-30/77 Bouchereau, pkt 33-35, C-348/96 Calfa, pkt 21 i C-54/99 Église de scientologie, pkt 17.

Przyjęcie zaproponowanego w projekcie ustawy o zmianie ustawy – Prawo telekomunikacyjne rozwiązania wymaga zatem przedstawienia Komisji Europejskiej (oraz innym państwom członkowskim) przekonującego uzasadnienia, dlaczego sytuacja Polski istotnie różni się – w zakresie zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego – od sytuacji pozostałych państw członkowskich i wymaga nadzwyczajnych środków dla zwalczania przestępczości. Przekonanie Komisji do takiego stanowiska wydaje się jednak – biorąc pod uwagę obecną sytuację Rzeczypospolitej Polskiej – bardzo trudne.

Warto też zauważyć, że w przypadku przedłużenia okresu retencji danych telekomunikacyjnych do czterech lat, i Komisja Europejska wyraziłaby wobec takiego rozwiązania sprzeciw, to – teoretycznie – państwo polskie mogłoby zostać pociągnięte do odpowiedzialności za szkody spowodowane niewłaściwą implementacją dyrektywy. Stałoby się tak w przypadku, gdyby zaproponowane rozwiązanie weszło w życie, zmuszając przedsiębiorców telekomunikacyjnych do poczynienia inwestycji niezbędnych dla zagwarantowania czteroletniego okresu retencji danych (np. zakup odpowiednich nośników danych), po czym Komisja odrzuciłaby notyfikowane jej środki krajowe. W takiej sytuacji podmioty zobowiązane do przechowywania danych mogłyby bowiem wystąpić z roszczeniami odszkodowawczymi przeciwko państwu.